TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! — SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

VAPAUS

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

No. 88 — 1924 Tiistaina, heinäk. 29 p. — Tues., July 29th VIII Vuosik. - Vol. VIII

British Empire teräsyhtiön tehtaat tullaan sulkemaan

...ney, N. S. — British Empire ...yhtiön taholta on ilmotettu, et...yhtiön terästehtaat saavat elo... päivään mennessä kaikki ti... täytetyksi ja vielä pankkoon ...valmista työtä tulevien tilaus... varalta ainakin seuraavan 90 ... ajaksi, jonka johdosta yhtiön ...iset tehtaat tullaan kokonaan ...ttamaan. Asiaa koskevassa tie...nossa selitetään, että heti kun ...tilauksia saapuu, tullaan teh...panemaan käyntiin, mutta asi...nykyisellään ollen tullaan teh...sulkemaan epämääräiseksi ajak... Tehtaiden lopullinen seisautus ...tapahtumaan elokuun 9 päi...

...Valera taistelutuulella

...lin. — Eamon De Valera, Ir...n itsenäisyysliikkeen pitkäaikai...johtaja, joka piti ensimäisen ...ensa Mansion Housessa sen jäl...kun hänet laskettiin vapauteen. ...ti hurraava yleisö julisti hä...innostuneena Irlannin tasavallan ...identiksi.

Jo kolme tuntia ennen puheen alkamisaikaa, suuret väkijoukot, joita oli kokoontunut kaikista osista maata, olivat muodostaneet linjaan ulkopuolelle kokoushuoneen, joka ei kyennyt ottamaan sisään kuin ainoastaan pienen osan suuresta ihmispaljoudesta.

Mr. De Valera lausui, etteivät tasavaltalaiset enään muodosta ainoastaan jälkivartiostoa, van ovat kansakunnan pääarmeijana. Löytyykö Irlannissa enään henkilöä, joka uskaltaa nousta seisoalleen ja luvata vannovansa uskollisuusvallan ulkomaiselle vallalle. Puhuja sanoi olevansa maltillinen mies eikä ottaneensa asetta käteensä muulloin kuin Irlannin perustuslain puolesta. Tasavallan vastustajat kumosivat perustuslain ja pakottivat kysymykselle hakemaan ratkaisua asevoimiin.

De Valera myönsi tasavaltalaisten kärsineen tappion sodassa. Mutta ei milloinkaan ennen sanonut kirjoittavansa lupausta lakata taistelusta ennenkuin republikaanit ovat voittaneet. Irlannin, Egyptin ja Indian täytyy perustaa vapaustaistelunsa täydelliselle itsenäisyydelle, lausui puhuja.

...olen miljoonan dollarin tulipalo Quebecissa

...ebec. — Tulipalo, joka puhkesi ...i-iltana vajassa No. 21, on ai...nut noin lähes puolen miljoo...dollarin vahingon. Vajassa oli ...ja puoli miljoonaa paunaa so... joka oli juuri tuotu Montrea... ja jonka arvo yksistään nou...80,000 dollariin. Varastohuo...a oli myöskin suuri määrä hei...kä muuta tavaraa.

...än jälkeen kello kuuden huo...n savun nousevan mainitusta ...a, vaan ennenkuin palokunta ehti paikalle oli puinen rakennus yhtenä tulimerenä. Kaikki yritykset tavarain pelastamiseksi osottautuivat turhaksi jonka tähden palokunta taistelikin vaan ehkäistäkseen tulen enemmän levenemisen.

Kello kahdeksaan mennessä tulen leveämisen mahdollisuus oli tyyten ehkäisty, vaan palokunta oli vielä kauan sen jälkeen ahkerassa toiminnassa. Syy tulen irti pääsyyn on tuntematon.

Läheltä ja kaukaa

...holmassa pidettävässä yleis...sessa postiliiton kongressissa ...nada otettu postiliittoon tasa...illa oikeuksilla, yhdenarvoisena ... muun maan kanssa tahansa. ...dissa v. 1920 pidetyssä kon...ssa sallittiin ainoastaan poliit... riippumattomien maiden olla ...altaisesti edustettuna. Tämä ... on myönnetty toisillekin Eng... alusmaille.

* * *

...erikan Työväenliiton virallisen ...tuksen tämän vuoden vaalitais... odotetaan lankeavan senaat...a Follettelle, hänen asettues...senäiseksi presidentin ehdok... Työväenliiton toimeenpane...mitea kokoontuu elokuun alku...ä Atlantic Cityssä päättämään ...tumisesta eri puolueiden oh... ja ehdokkaisiin kansallisiin ...hin.

* * *

...Trotsky, neuvostohallituksen ...nisteri opettelee japaninkieltä. ... tiedon on tuonut tänne Ta... Naito, Venäläis-Japanilaisen ...apu-Yhdistyksen virkailija, jo...noo neuvostohallituksen sota...erin opiskelevan japaninkieltä ...an ja edistyvän siinä hyvin. ...ä on näyte Trotskyn kirjoi...ta japaninkielellä, joka sisäl...uraavaa: «Leon Trotsky on ...n ystävä.»

* * *

...ian lähetystön korkea virkaili...akusteltaessa Yhdysvaltain va...ulin Imbrien murhasta Tehe..., sanoi, että murhaan ovat ...toiset syyt olemassa kuin mitä ...oitettu, uskonnolliset tekijät. ...anoo, että Persian on kauan ... valokuvattu niitä paikkoja, ...Imbriekin oli valokuvaamassa, ...iistä on postikortteja saata...aytkin Persiassa. Noita »py...aikkoja on valokuvattu luke...ia kertoja. ...han motiivit johtuvat englan...ersialaisen ja amerikalaisten ...tiöiden välisestä taistelusta. ...missa oleva väkijoukko oli yl...,usutettu murhaamaan Im... jota pidettiin vaikutusvaltai...inclair öljy-yhtiön edustajana.

Venäjän ja Puolan rautatiesopimus

Moskova. — Neuvostotasavaltain liiton ja Puolan välillä solmitun rautatieliikennettä koskevan sopimuksen johdosta järjestetään suora yhdysliikenne molempien maiden välille noudattamalla pariteettiperiaatetta tariffeihin nähden. Sopimus sisältää molemminpuolin solidaarisen vastuuvelvollisuuden rautateillä kuljetettavien tavarain eheänä säilymisestä. Suora matkustajaliikenne käsittää väliaikaisesti seuraavat asemat: Venäjällä Moskovan, Pietarin, Harkovin, Tiflisin, Minskin, Kijevin ja Odessan; Puolassa Varsovan, Vilnan, Belostokin, Krakaun, Lembergin, Danzigin ja Lodzin, Tavaran kuljetus voi tapahtua suoraan molempien maiden kaikille asemille.

Mexicolaiseen malliin

Vera Cruz, Mexico. — Kapinakenraali Beltran, joka toimii Cordoban ympäristöllä, on vanginnut neljätoista Vera Curzin valo ja voimayhtiön työläistä, jotka olivat menossa korjaamaan kapinallisten särkemää sähköjohtoasemaa. Miehet vietiin vuoristossa olevaan turvalliseen paikkaan.

Kapinalliset ovat ilmoittaneet ylityönjohtaja Edmonsonille että kun ei heidän vaatimaansa 20,000 pesoa ole heille lähetetty, tulevat he särkemään voimalangat ja Vera Cruz saa olla ilman sähkövoimaa ja valoa.

Edmonson on ilmottanut asiasta sotilasvirastoon ja kenraali Almazan on määrännyt 3,000 sotilasta vartioimaan voimajohtoja.

Vera Cruzin ja Cordoban välillä olevat teollisuuslaitokset ovat sähkön puutteen tähden olleet pakotettuja lopettamaan toimintansa. Veru Cruzissa ovat myöskin hotellit, ravintolat ja yksityisasunnot ilman sähkövaloa.

Petluran konsuli menettänyt elinkeinonsa

Montreal. — M. M. Campbellin, «Ukrainan Kansan Tasavallan» «konsulina» puuhailleen henkilön oikeusjuttu, joka vangittiin äskettäin ja haastettiin vastaamaan arvottomien passien myynnistä, on lykätty syyskuun 4 päivään. Kun juttu tuli esille heinäk. 18 päivä, oli Ukrainan kansalainen, Jacob Karwatskin lakimies valmis todistamaan, että Campbellin olettama hallitus ei ole ollut olemassa enään neljään vuoteen, ettei sillä ole hallussaan mitään aluetta eikä sitä ole tunnustanut yksikään voimassaoleva hallitus, ja että näin ollen Campbellin antamat passit ovat arvottomia.

Campbellin lakimies pyysi lykkäystä ja sen jälkeen alotti likaisen hyökkäyksen neuvostohallitusta vastaan, jonka tuomari kuitenkin katkaisi sangen lyhyeen, sanoen ei sillä olevan mitään tekemistä jutun kanssa.

Pääministeri King kesäk. 23 p. parlamentille antamassaan selityksessä ilmoitti Canadan tunnustaneen Neuvosto-Unionin ja sen mukana Ukrainan jo viime maaliskuusta lähtien, eikä ole milloinkaan tunnustanut «Ukrainan Kansan Tasavaltaa.»

Kun ei Petluran «konsuli» enään voi myydä arvottomia passeja $5 kpl., on hän alkanut kirjoitella canadalaisiin lehtiin neuvostohallitusta ja sen Montrealissa olevaa edustajistoa vastaan. Äskettäin hän lähetti m.m. kirjelmän jokaiselle Canadan parlamentin jäsenelle, vaatien neuvostohallituksen lähetystön karkottamista.

Samanaikaisesti Campbell on lähettänyt Petluran vanhalle diplomaattiselle lähetystölle järkyttäviä vetoomuksia, anoen siltä rahallista avustusta.

Liittolaisten konferenssi umpikujassa

Pariisi. — Ranskalaisten pitäessä Versaillesin sopimusta «pyhänä» ja kansainvälisten pankkiirien vaatiessa luotettavia takauksia Saksalle annettavasta lainasta, on liittolaisten sotakorvauskonferenssi muuttunut omituiseksi odotuspeliksi.

Viikko sitten nimitetyt valiokunnat eivät ole esittäneet raporttejaan, koska konferenssi ilmeisesti ei pääse pitkälle asioiden käsittelyssä ennenkuin nykyiset erimielisyydet Ranskan ja pankkiirien välillä saadaan sovitelluksi. Ranskan edustajat pitävät pankkiireita tunkeilijoina, joilla ei pitäisi olla mitään tekemistä valtiollisluontoisessa konferenssissa, mutta pankkiirit sanovat tahtovansa edistää asian järjestämistä siten, että Dawesin suunnitelman edellytämä laina todella saadaan, milloin sellaisesta tulee kysymys. Konferenssi piti täysistunnon ulkovirastossa, mutta ei voinut keskustella muusta kuin saksalaisten kutsumisesta ja sekin asia lienee jäänyt kesken.

Yhdysvaltain rahastosihteeri Mellonin, joka on vierailemassa Lontoossa, kerrotaan esittäneen jotakin, jonka toivotaan kelpaavan kompromissin pohjaksi.

Englannin ja Belgian edustajien kerrotaan koettavan myös muodostaa kompromissiesitystä, joka lopulta kelpaisi myös Ranskalle.

Ranska pelkää, että sen korvaussaatavat tulisivat jäämään varjoon pankkiirien lainasaatavien rinnalla ja sen vuoksi se edelleen lujasti kiistää, että liittolaisten sotakorvauskomissionille on jätettävä valta sanoa, milloin, jos koskaan, Saksa laiminlyö korvaussuunnitelman toteuttamisen ja että yksityisillä valtioilla täytyy olla oikeus yksinään ryhtyä rankaissutoimiin Saksaa vastaan, jos toiset eivät siihen suostu.

Norjan ministeristö keikahtanut

Kristiania. — Norjan ministeristö on jättänyt erohakemuksen sen johdosta kun eduskunta ei ole suostunut kumoamaan voimassa olevaa kieltolakia. Pääministerinä kukistuneessa hallituksessa toimi A. T. Berge, hoitaen samalla raha-asiain ministerin tehtäviä.

Työttömyys yhä rehottaa Ontariossa

Toronto. — Eri paikoilta maakunnasta saapuneet tiedot osottavat, että työolot muutamilla paikkakunnilla ovat hiukan parantuneet viimeisen kahden viikon aikana, mutta ne ovat silti paljon alapuolella normaalin. Torontossa on työttömiä yhtä paljon, ellei enemmän, kuin ennen. Viime viikolla ilmottautui hallituksen työnvälitystoimistoon täällä ei vähempää kuin kuin 600 uutta työnhakijaa, ja entisiä on ollut kolmen tuhannen paikkeille.

Työnvälitystoimiston virkailijat sanovat kuulleensa, että monet miehet ovat lähteneet tänne luulien saavansa täällä heti työtä, kun kiista Esplanade sillan rakentamisesta on ratkennut. Siltatyöt eivät kuitenkaan pääse hyvään alkuun ennen ensi vuoden maaliskuuta, sillä tarpeelliset alkuvalmistelut ovat vielä suoritamatta.

Hallituksen työnvälitystoimistojen raportterit eri kaupungeissa kertovat laajasta työttömyydestä, mikä luonnollisesti merkitsee vakavia aikoja työttömille työläisille. Poikkeuksena sanotaan olevan Port Arthurin, jossa työvoiman kysyntä on huomattavasti parantunut sitte viime kuukauden.

Sault Ste Mariesta ilmotetaan, että siellä odotetaan puutavarayhtiöiden alkavan taas plan hakkauttaa tukkeja. Tällä kertaa ei ole mitään kysyntää metsämiehille ja tukin uitot ovat jo ohi tälle vuodelle.

Timminsissä ei tarvita lisää kaivosmiehiä ja paperitehtailla näyttää olevan työvoimaa yllin kyllin. Työolot ovat tuntuvasti huonommat kuin edellisinä vuosina.

Windsorissa rakennustyöt ovat joltisesakin käynnissä, mutta muilla aloilla vallitsee hiljaisuus ja kotipalvelijainkin palkkoja on alennettu. Noin 1000 miestä on pyytänyt Yhdysvaltain konsulilta leimaa passiinsa päätäkseen Yhdysvaltain puolelle.

Sao Paulon kapina

Buenos Aires. — Tänne saapuneitten radiosanomain mukaan ovat hallituksen joukot taasen alkaneet pommittamaan Sao Paulon kaupunkia, tehden sille suurta tuhoa. Kaupungin ulkopuolella, kapinallisten hallussa olevilla paikoilla on ollut ankaria yhteenottoja.

Hallituksen ratsuväki on tehnyt useita hyökkäyksiä useihin eri paikkoihin Sao Pauloa, mutta ovat olleet pakotettuja perääntymään.

Hotel Palanade, joka on yksi Etelä-Amerikan hienoimpia hotelleja, on jonkun verran tuhoutunut hallituksen joukkojen pommituksesta. Vallankumoukselliset käyttivät sitä sotilassairaalana. Useita europalaisten ja amerikalaisten pankkien haaratoimistoja on myöskin vahingoittanut liittohallituksen joukkojen pommittamisesta kuten esim. National City Bank of New Yorkin haaratoimisto; British Bank of South America; Lontoon ja Brazilian pankki; Lontoon ja River Plate ja toisia ranskalaisten ja brazilialaisten omistamien pankkien raahatoimistoja Sao Paulon keskuksessa.

Kapinalliset ovat lähettäneet välirauhaehdotuksen, että siviiliväestö voisi poistua kaupungista, mutta siihen ei ole suostuttu hallituksen joukkojen taholta.

Sanomalehdet arvioivat kaupungissa olevan vieläkin 200,000 henkeä siviiliväkeä, jotka ovat pommituksen tähden suuressa vaarassa, huolimatta siitä että kumpikin puoli koettaa säästää heitä.

Suurin osa amerikalaisen siirtokunnan jäseniä on jättänyt Sao Paulon kaupungin.

Vähintään tuhannen siviilihenkilöä lasketaan saaneen surmansa kapinassa tähän mennessä.

Kapinako puhjennut toisessakin valtiossa?

Bagesta tulleet huhut kertovat, että kapina olisi myöskin puhjennut Sergipe valtiossa ja kuvernöörin on pyydetty lähettämään sinne sotaväkeä.

Brazilian hallituksen voimaan saattama sensuuri on edelleenkin voimassa ja tiedot kapinasta rajottuvat yksinomaan radiosanomiin.

Rio Janeirossa on kaikki tyyntä.

Rikkauksien asevelvollistuttaminen Canadassa

Ottawa. — «Jos meidän on vielä valmistuttava sotaan ja jos sota kerran edelleen jää keinoksi kansainvälisten riitaisuuksien ratkaisemisessa, niin on olemassa ainoastaan yksi loogillinen keino minkä meidän tulee hyväksyä, ja se on, ei ainoastaan miesten asevelvollistuttaminen, vaan koko maan rikkauksien asevelvollistuttaminen. Minä haluaisin nähdä tämän luonteisen lain esitettävän ja tulevan hyväksytyksi, ja jotkut meistä ovat valmistuneet sellaisen lain esitykseen ensi parlamentin istuntokaudella», lausuu työväenpuolueen edustaja J. S. Woodsworth Canadan parlamentissa pitämässään puheessaan, arvostellessaan puolustusministeri E. M. MacDonaldin menoarviota.

Edistysmielinen Miss Agnes MacPhail arvosteli ankarasti puolustusministerin esittämää $450,000 menoerää kadettien kouluuttamiseen, sanoen hallituksen tuhlaavan $12,000,000 vuosittain kansalliseen puolustukseen ja siitä huolimatta ylähuone on hylännyt uudelleen sotilaiden eläkelain. «Sen sijaan että me opettaisimme meidän nuorukaisillemme ihmisyyttä, me opetamme heitä tappamaan toisten maiden asukkaita», lausui edustaja MacPhail katkerasti.

La Folletten kannatus jäi ratkaisematta

Montreal. — Täällä koolla oleva Amerikan levytyöläisten järjestöjen konventioni on «jättänyt pöydälle» ehdotuksen kannatuksen antamisesta senaattori La Follettelle Yhdysvaltain seuraavissa presidentin vaaleissa. Päätös tehtiin aisanomaisen komitean ehdotuksesta ja tapahtui se sillä selityksellä, että jäädään odottamaan mille kannalle Amerikan Työväenliiton toimenpaneva komitea tulee kysymyksen suhteen asettumaan. Komitea tulee pitämään kokouksensa elokuun 18 päivänä.

Ehdotuksen kannatuksen antamisesta La Follettele teki Fred Paulitach niminen edustaja New Yorkista. Hän sai ehdotukselleen voimakasta kannatusta, ennen kaikkea New Yorkin, Chicagon ja Pittsburkhin edustajain taholta.

Ponsivaliokunta samalla ehdotti, että konventionissa tehtäisiin päätös edustajain valitsemisesta tammikuussa pidettävään konferenssiin koko maata käsittävän työväenpuolueen perustamisesta Yhdysvalloissa.

Yhtä ja toista Venäjältä

Suuria metsäpaloja Uralilla.

Berlin. — Sanomalehdet kertovat suunnattomista metsäpaloista Uralin vuoristossa, joiden sammuttamiseksi on kutsuttu sotaväkeä.

Venäläisiä oppimassa Tanskan maataloutta.

Berlin. — Köpenhaminaan on lentokoneella saapunut neuvostovenäläinen maatalousopintokomissioni tutkimaan Tanskan maataloutta.

Bolshevikki-kadetteja valtamerimatkalle.

Berlin. — Venäläinen kolmimastoinen alus Tovarishtsh lähtee näinä päivinä koululaivana 35 merikadettia mukanaan kuusikuukautiselle harjoitusmatkalle joka ulotetaan myöskin Atlantille ja Tyynelle merelle.

Teloituksia Pietarissa «vakoilusta Suomen hyväksi».

Pietarissa on pitemmän aikaa ollut vireillä oikeusjuttu muutamia henkilöitä vastaan, joita on syytetty «vakoilusta Suomen hyväksi». Berl. Tageblattille Moskovasta lähetetyn sähkösanoman mukaan on jutussa nyt langetettu tuomio, jolloin 13 syytettyä tuomittiin ja niistä 7 henkilöä kuolemanrangaistukseen.

Toronton virkavalta kieltänyt sotavastaiset mielenosotukset

Toronto. — Tämän kaupungin pormestari Hiltz on ilmottanut, että hän ei tule antamaan punaisille lupaa minkäänlaisten sotavastaisten kokousten ja mielenosotusten pitoon tämän kaupungin rajojen sisällä. Kun pormestarilta tiedusteltiin tuleeko kaupungin poliisikomissioni, jonka puheenjohtaja pormestari on, antamaan Canadan kommunistipuolueen Toronton osastolle luvan sotavastaisen mielenosotuksen pitoon Queens-puistossa, vastasi herra posmestari:

«Me emme salli punaisten harjottaa agitatsioniaan täällä missään muodossa niin kauan kuin minulla on valta se estää.»

Pankkirosvot saivat 19 tuh. dollaria

Vancouver. — Kolme rosvoa ryöväsivät Grandville ja Robson katujen kulmassa olevan Canadian Bank of Commercen viime torstai-aamuna kello 9.30. He pakottivat manatseri K. G. A. Bonallien avaamaan teräksisen kassaholvin sisimmäisen osan ja saivat saaliikseen 19,0000 dollaria.

Mr. Bonallie yritti vähän vastustaa rosvoja, mutta sai päähänsä sellaisen iskun revolverin tukista että päänahka halkesi. Verisenä ja puolittain tiedottomana oli hän pakotettu avaamaan kassakaapin ja rosvot kaappasivat mukaansa useita setelikääröjä.

Toiset kaksi rosvoa revolvereineen vartioivat pankin toisia henkilöitä pakotaen heidät makaamaan hiljaa lattiassa.

Kirjanpitäjä S. Bush koetti tarkastaa miehiä tunteakseen heidät, muta sai kuoleman varotuksen yhdeltä rosvolta, joka iski häntä revolverinpiipulla päähän.

Joukon johtaja, joka johti toisia kylmällä ja hyvin harkitulla tavalla, oli aseistettuna automaattisella.

Kassa holvissa oli kaksi rahaa sisältävää laatikkoa. Yksi suuri laatikko, jossa oli monia tuhansia dollareita ja toinen pienempi, jossa oli ainoastaan pienempi summa rahaa. Laatikot olivat lukossa. Rosvojen täytyi jättää suurempi laatikko vaan veivät he mukanaan pienemmän laatikon.

Pankista poistuessaan hyppäsivät rosvot ulkona odottavaan autoon ja katosivat vilkkaaseen liikkeeseen.

Tsaarihallituksen konsulitalo neuvostohallituksen edustajille

Peking. — Täällä on annettu tietää, että Kiinan hallituksen viranomaiset ovat luovuttaneet Shanghaissa olevan Venäjän entisen tsaarihallituksen konsulirakennuksen Venäjän neuvostohallituksen edustajain käsiin.

Kingstoniin rakennetaan suuri kuivatokka

Kingstone, Ont. — Uuden suuren kuivan tokan rakentaminen tänne on suunnittelun alaisena. Siitä pitäisi tulla neljä kertaa niin suuri kuin nykyinen kuiva tokka on ja arvioidaan sen tulevan maksamaan 4,000,000 dollaria. Sen pitäisi valmistua viimeistään siihen mennessä kuin suurennettu Welland kanaali valmistuu, jos ei aikaisemmin.

Kuivan tokan tulee rakentamaan Kingstone Shipbuilding-yhtiö. Sen rakentaminen tulee kestämään vähintään kolme vuotta ja sen rakentamisessa tulee noin viisi sataa miestä saamaan työtä.

Kuiva tokka tulee olemaan 300 jalka leveä ja 700 jalkaa pitkä ja tulee siinä olemaan tilaa kahdelle suurimmalle järvialukselle yhdellä kertaa.

Suomalainen puukotettu kuoliaaksi

Quebec. — Suomalainen Svante Kankaanpää, joka löydettiin verilätäköstä tiedotonnna vähän matkan päästä Price veljesten myllystä viime tiistaina on kuollut torstai-iltana. Maakunnan etsiviä on lähtetty asiaa tutkimaan.

Kankaanpää tuli ennen kuolemaansa tajuihinsa ja kertoi että neljä miestä, joita hän ei tuntenut, hyökkäsivät hänen päälleen ja ryöstivät hänet.

Price veljesten myllyyn tiistaiaamuna menneet työläiset huomasivat vähän matkan päässä valtatiestä miehen makaavan ojassa verilätäkössä puolittain alastomana.

He menivät heti miestä auttamaan ja lähettivät hänet sairaalaan.

Lääkärit huomasivat että miehen tila oli hyvin vakava. Häntä oli puukotettu useita tuntia ennemmin.

Suomen uutisia

KATOVUOTTA PELÄTÄÄN LAPISSAKIN

Lapissa, niinkuin muuallakin Pohjolassa, pelätään katovuotta. Kittilässä on kasvullisuus edistynyt huonosti. Niinpä on luntakin vielä tuntureilla, vaikka se jo muina kesinä näihin aikoihin on kadonnut. Inarissa ollaan hieman toivorikkaampia vuodentulon suhteen. Heinä on siellä kasvanut kohtalaisen hyvin ja sateet ovat vaikuttaneet viljankasvuun edistävästi. Sodankylässä pidetään katoa melkein varmana. Ohrankasvu on heikkoa ja peruna on vasta pienellä taimella. Aivan samoin on laita myös Kemijärvellä. Rovaniemen seuduilla ovat viimeaikaiset sateet vaikuttaneet virkistävästi kasvullisuuteen. Jos, niinkuin vielä tällä hetkellä on syytä pelätä, Pohjan perillä sattuu toinen perättäinen katovuosi, on tilanne siellä mitä synkin.

HEINIEN HINTA NOUSEE POHJOLASSA

Huonon alkukesän vuoksi on miltei kaikkialla Pohjolassa pelättävissä, että myöskin heinästä tulee ainakin osittainen kato. Tämä on aiheuttanut sen, että heinämaiden hinnat toimitetuissa vuokrahuutokaupoissa ovat nousseet moninverroin entisestään, jopa paikoin puolella siitä mitä ne olivat esim. viime kesänä. Niinpä toimitettiin Kittilässä joku päivä sitten heinähuutokauppa, missä "Rovaniemen" saaman tiedon mukaan häkin ala nousi 200 markkaan ja osittain yli senkin. Vertauksen vuoksi mainittakoon, että tarjoukset viime kesänä samoilta paikoilta olivat noin puolta halvemmat. Saman sisältöisiä tietoja on meille saapunut myöskin useilta paikkakunnilta, missä heinämaita on myyty. Muuten on heinähuutokauppoja ollut vielä tähän mennessä vähän.

JUOPUMUS JA KIELTOLAKIRIKOKSET OULUN LÄÄNISSÄ

Oulun läänissä asetettiin viime toukokuun aikana syytteeseen juopumuksesta kaikkiaan 224 henkilöä. Miehiä oli niistä 222 ja naisia vain 2. Kieltolakirikoksista asetettiin syytteeseen saman ajan kuluessa kaikkiaan 61 henkilöä, joista miehiä oli 56 ja naisia 5. Takavarikkoon otettiin kyseessäolevana aikana 84.25 litraa spriitä ja 84.45 litraa muita alkoholipitoisia aineita, sitäpaitsi takavarikoitiin saamatta selville omistajaa kaikkiaan 293.5 litr. Maahan kaadettiin takavarikoiduista väkijuomista 264.65 litraa. Viinatehtaita hävitettiin sanottuna aikana 4 kappaletta.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

ONNI SAARI, Vastaava — ARVO VAARA, Toimitusapulainen

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta, annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c lisää jokaiselta muistovärsyltä. Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. Syntymäilmotukset $1.00 kerta. Hautaantieto- ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Vapauden konttori ja toimitus on: Liberty Building Lorne St., Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.

J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Canadan maatalous

Canadassa on 300 miljoonaa eekkeriä maanviljelykselle kelpaavaa maata, josta ainoastaan yksi kuudesosa on jonkinlaisella viljelyksellä. 250 miljoonaa eekkeriä odottaa tractoria ja viljelijää.

Suurissa aavikkomaakunnissa, joiden yhteinen pinta-ala on yli 450 miljoonaa eekkeriä, on maanviljelykselle kelpaavaa maata 172 miljoonaa eekkeriä ja siitä oli v. 1921 ainoastaan 36 miljoonaa eekkeriä viljelyksellä. Nisunviljelysmaana vetää Canadalle vertoja ainoastaan Venäjä. V. 1915 oli nisusato 393,542,600 bushelia ja v. 1922 se taisi olla vieläkin enemmän. Nisulajit, joita Canadassa kasvatetaan, ovat «Marquis», «Red Fife», «Ruby» ja «Prelude.»

Mutta vaikkakin Canada on maanlaatunsa puolesta yksi maailman parhaista nisuviljelysmaista, niin siitä huolimatta Yhdysvallat kasvattavat nisua neljä kertaa enemmän kuin Canada. Huomioon on kyllä otettava, että Yhdysvaltain väkiluku on noin 13 kertaa suurempi Canadan väkilukua. Canadan viljamyllyjen jauhamiskyky on noin 35,000,000 tynnyriä vuodessa, ollen myllyjä kaikkiaan 600. Maple Leaf Milling Companyn mylly Port Colbornessa, Antariossa, jauhaa jokaisen 24 tunnin ajalla 12,000 tynnyriä jauhoja, ja on tämä suurin jouhomylly Suur-Britannian valtakunnassa.

Viljaelevaattoreita on Canadassa kaikkiaan 3,855 joihin mahtuu yhteensä 231,213,620 bushelia viljaa. Port Arthurissa on elevaattori, jonka tilavuus on lähes 10 miljoonaa bushelia.

Kauraa kasvatetaan Canadassa suuret määrät. Hallituksen koefarmeilla on päästy sellaiseen tulokseen että parhaiten kaikissa Canadan maakunnissa kasvatukselle soveltuvia kauroja ovat «Banner» ja «Ligowo». Kaurasato oli v. 1915 464,954,400 bushelia.

Ohraa viljellään verrattain paljon ja parhaiten soveltuvaa sanotaan olevan «Mevsory»-lajin. Suurin sato oli v. 1918, yhteensä 77,287,240 bushelia.

Hedelmiä kasvatetaan etupäässä kuuluisassa Annapolis-laaksossa, Nova Scotiassa, Niagaran niemimaalla Ontariossa ja Okanagan ja muissa alankomaissa British Columbiassa.

Marjoja, etenkin mansikoita ja vaaraimia, kasvaa sangen huomattavassa määrässä Vancouverin saaren eteläpäässä ja Fracer-joen suistamoilla British Columbiassa. Marjat viedään ja myydään melkein kokonaan säilyketehtaisiin. Omenanviljelys on melkoista aina Ontariossa, sekä British Columbiassa.

Pellavansiemenviljelystä harjoitetaan Manitobassa, Albertassa ja Saskatchewanissa. Pellavansiemenet käytetään öljyn valmistamiseen. Myöskin pellavaa vateteollisuutta varten on viime aikoina alettu kasvattamaan etenkin Ontariossa.

Tupakkaa kasvatetaan Ontariossa Erie-järven rannoilla. Quebecissa ja British Columbiassa. Tupakan kasvatukselle on viime aikoina alettu lainaamaan yhä suurempaa huomiota ja jo v. 1920 oli kasvatetun tupakan arvo yli 13 miljoonaa dollaria.

Hevosia oli Canadassa v. 1920 3,400,352 ja arvioitiin niiden arvon olevan 361,328,000.

Lampaitten viljelys onnistuisi Canadassa hyvästi, mutta villan alhainen hinta, etenkin viime vuosina, on estänyt tämän teollisuusalan kehittymistä. Lampaitten kasvatusta ja villan jalostamista varten on olemassa Cooperatiivinen liike, joka on viime vuosina kasvanut melko tavalla.

Karja, lypsylehmiä lukuunottamatta, arvioitiin v. 1920 $279,515,674 arvoiseksi. Maitotalous on viime vuosina jonkunverran laajentunut. V. 1919 oli tuotanto tällä alalla $247,513,352.

Kastelulaitoksia on kaikkiaan yli 1200, joista melkein kaikki Albertan ja Sackatchewan maakunnissa. Kastelunalaisena olevaa maata on nykyään noin 1 milj. eekkeriä.

Sotavarustelu ja isänmaallisuus

Sotavarustelu samoin kuin sotapalveluskin tapahtuu yleensä isänmaallisuuden nimessä. Nykyaikainen sivistys pyrkii tekemään militarismista kansan asian. Mitenkä siis työväenluokan on tähän kaikkeen suhtauduttava.

Meidän kantamme tulee olla lyhyt ja selvä: Me emme tule tukemaan militaristisia pyrkimyksiä, ajettakoonpa niitä «isänmaan» puolustamisen tai millä nimellä tahansa. Marxilainen sosialismihan ei tunne mitään isänmaallisuutta. Marxhan lausui: «Työläisillä ei ole mitään isänmaata. Heiltä ei voida ottaa sitä, mitä heillä ei ole.» Isänmaallisuuskäsitteet ovat siis marxilaisuudelle vieraita, vaikkakin niitä koetetaan nykyaikaiseen sosialidemokratiaan vakaannuttaa.

«Isänmaallisuus» pääsi pinnalle kansainvälisessä työväenliikkeessä vasta maailmansodan alussa, sillä aikaisemmin toinen internatsionale oli marxilaisuuden pohjalla. Tämähän käy jo selvästi ilmi, esim. Stuttgartin kongressin päätöksistä (v. 1907), jossa suhteista maailmansotaan päätettiin, että kaikkien sosialististen puolueiden on vastustettava imperialistisen sodan syttymistä, ja siinä tapauksessa, jos sota kaikista vastustuksista huolimatta syttyisi, on se pyrittävä muuttamaan yhteiskunnalliseksi vallankumoukseksi. Tuollainen henki huokuu Stuttgartin kongressin tekemissä päätöksissä ja nuo päätökset uudistettiin myöhemmin pidetyissä Boschin ja Wienin kongresseissa. — Mutta kuinka kävi maailmansodan alussa? Toinen internatsionaale, joka tähän asti oli taistellut puhtaasti työväen etujen puolesta, alkoi nyt puhua «isänmaan» puolustamisesta. Tämä ilmeni selväpiirteisemmin Saksan ja Itävallan sos.-dem. puolueissa ja ammattiyhdistysliikkeissä. He eivät koettaneetkaan sodan syttymistä ehkäistä, vaan astuivat jo ensimäisten tuulten henkäillessä saksalaisen imperialismin rosvopyyteiden tukijoiksi, myöntämällä sotaanlähtöluvan ja sotilasmäärärahat parlamentissa ja alistamalla sanomalehdistönsä agitatsiooniin «isänmaan» puolesta. Tämä teko oli johdon taholta petos työväen luokkaa vastaan.

Elonkorjuuajan tehtäviä

Kohta alkaa taasen työläisten värvääminen elonkorjuualueille. Kun elonkorjuu kestää vain lyhyen ajan, suoritetaan tämä työ tavallisesti jo työttömäin reservissä olevien työläisten tai niiden avulla, jotka eivät määrätyn ammatin kautta ole sidotut vakituisemmin mihinkään työalaan.

Tilapäisyytensä vuoksi on elonkorjuu muodostunut työksi josta tavalliset työehdot saavat olla kaukana. Työläisiä palkataan kuin tulipalon sammutukseen ja palkkojen maksussa noudatetaan viheliäisintä mittapuuta. Tämä on saattanut olla mahdollista vain sen kautta, että elonkorjuutyöläiset värvätään kauttaaltaan järjestymättömistä työläisistä.

Mutta elonkorjuukin on saatettava yhä enemmän unionistisen liikkeen piirityksen alaiseksi. Tällä kertaa on mahdoton ajatella erikoista elonkorjuutyöläisten järjestöä, mutta sitä enemmän on ryhdyttävä tekemään työtä elonkorjuutöissä käyvien työläisten saattamiseksi toisten unioiden yhteyteen. Elonkorjuutyöläisten järjestämiskysymys on samalla metsätyöläisten ja kaivostyöläisten järjestämiskysymys. Nämä kolme tuotantoalaa käyttävät suurelta osalta samoja työvoimia. Tällä kertaa kaivoksessa raatava työläinen saattaa seuraavalla kerralla olla metsätöissä ja taas seuraavalla kerralla elonkorjuussa, joskin tällä työvoimalla on vakavin perusta kaivosteollisuudessa. Näiden alojen järjestäminen on antava vasta vauhtia elonkorjuunkin saattamiseksi union työmaaksi. Mutta siitä huolimatta täytyy jokaisen työläisten parasta katsovan työläisen elonkorjuun yhteydessäkin työskennellä vaikkapa tilapäismuodoissa meidän yhteisten etujemme valvomiseksi.

Materialismin voima

Materialistisella elämänkatsomuksella ei ole heikkoja puolia henkisesti terveelle yksilölle. Materialistisen elämänkatsomuksen omaava yksilö ei voi joutua umpikujaan enemmän nautinnon kuin kärsimystenkään hetkinä, sillä materialismin perusolemukseen kuuluu selittää olevaisuuden ilmiöt syyn ja seurauksen lakien alaisena. Kun materialismi joutuu uusiin, ennen kokemattomiin elämyksiin, kysyy hän tämän seurauksen alkusyytä. Täten voi hän selittää jokapäiväisen, lähimmän elämän ilmiöt.

Ei voida kyllin kiinnittää huomiota siihen hienon hienoon ja kuitenkin johdonmukaiseen henkiseen ajatusmaailman rikkauteen, jonka materialismi tarjoo. Mitä sanoisimmekaan aineen palamis-prosesista aivoissa, aineen palamisesta, aineen joka muuttuu kipenöitseviksi, kautta maailman vaikuttaviksi ajatuksiksi, iskulauseiksi, hienoksi taiteeksi, runouden ja kuvaamataiteiden alalla. Ja kukapa rohkenisi väittää, että ajatus hukkuisi vaikkei se tulisikaan julki. Tämä ei tunnu todennäköiseltä siksi, että maailmankaikkeudessa vallitsevat lait osoittavat, ettei aine häviä, toisemmin sanoen, ettei voiman ilmaisumuoto häviä, vain muuttaa muotoa, olotilaa.

Materialismi tarjoo rikkauksia, joita luokkataistelussa olevan työläisen on omattava, sillä ne ovat arvoja, joita ei luokkakosto voi hävittää. Henkinen miNämme tosiolojen pohjalle!

Sivistyksen julmuus

Sivistyneet kansat harjoittavat julmuutta, mikä harkintansa kautta sivuuttaa raskalaisten keksimän. Rikosoikeusoppinut on paljon häijympi kuin villi. Ihmisystävät keksivät rangaistuksia sellaisia, että ne ovat tuntemattomia Persiassa ja Kiinassa. Persian pyövelit antavat vankien kuolla nälkään. Mutta täytyi olla ihmisystäviä keksimään vankien menehdyttämisen yksinäisyydessä. Yksilöjen turvallisuus nykyaikaisessa yhteiskunnassa ei pohjaa rangaistuksen pelkoon. Kuolemanrangaistus on poistettu useimmissa Europan maissa ilman, että niissä olisi tehty useampia rikoksia kuin maissa, joissa tämä häpeällinen tapa on yhä vielä käytännössä. Raakalaisuuden jätteitä roikkuu vielä meidän nykyaikaisessa sivistyksessämme. Sotalakimme esim. tulevat tekemään meidät vihatuiksi pian koittavalle ajalle.

Anatole France.

Kirkon ja militarismin veljeys

«Yhdysvaltain tulee säilyttää meri- ja maavoimansa, kehittää molempia ja unohtaa rauhanlörpöttelyt.» Näin puhuu Amerikan kansalle tunnetu sanomalehtimies Arthur Brisbane, joka ansaitsee vuosittain huikeita summia ja jonka lausuntoja suuret jättiläissanomalehdet joka päivä välittävät.

Tämä julkinen lausunta kuvaakin asiain todellista tilaa. Yhdysvallat ovat maailman nykyisen taloudellisen kehityksen hetkellä joutuneet kapitalistis-teollisessa kehityksessään sille asteelle, että on «kehittymättömämmissä» maissa hankittava ylituotannolle sopivia menekkimahdollisuuksia. Ja tämän taloudellisen imperialismin vallitessa, jolloin kiihkeä kilpailu synnyttää monenlaisia vaaroja, on vallan luonnollista, että Brisbane kehoittaa vahvistamaan Yhdysvaltojen maa- ja merivoimia, jotta tällä toimenpiteellä voitaisi nujertaa kiinalaisten markkinain valtauksessa kilvottelevien maiden kilpailu ja jotta jo etukäteen saataisi esimakua sille tulevaisuudenkuvalle, jonka mukaan «Japanin paperi- ja bambumajat hajoavat, kun Amerikan vedenalaiset venheet passittavat Nipponin valtakunnan risteilijöitä merien syvyyksiin.»

Eikä Brisbanen edustama «keltainen« lehdistö ole yksin tässä tunnottomassa taistelussa rauhaa vastaan. Useimpien puoluesuuntien suuret lehdet, elävät kuvat, papit, vieläpä koulutkin, s.o. kaikki suuret propagandalaitokset, ylistävät suoraan tai välillisesti, tietäen tai tietämättään aina hyökkäykseen valmista kiihkoisänmaallisuutta. Huuto kuuluu: «hundred per cent American» (sadan prosentin amerikalaisia), ja tämä huuto brutalisessa itsetietoisuudessaan soi yhä uudestaan ja uudestaan kansojen korvissa. «Ylös Amerika!» on päivän tunnuslause. Ei näytetä yhtään ainoata kinoesitystä koko valtioliiton tuhansissa teattereissa, joissa ei sotilaitten, merimiesten, risteilijöiden, manöövereitten ja lippujen vilistessä löytäisi äärimmäisen kansalliskiihkon rumpua.

Jotkut sadat opettajat ja yliopistojen professorit ovat menettäneet virkansa, toiset siitä syystä, että he 100 pros. asemasta ovat osoittaneet omaavansa vain 99½ pros. amerikalaisuutta, toiset koska he eivät ole pitäneet Yhdysvaltain lainsäädäntöä ehdottomasti oikeana, vaan esiintyneet uudistusten ajajina; jotkut taas siitä syystä, etteivät ole antaneet tukahuttaa arvosteluaan yhteiskunnallisissa kysymyksissä. (Scott Nearing, Pennsylvanian yliopistosta.) Muutamissa valtioissa on säädetty lakejakin, jotka kieltävät suorastaan opettajilta vapaan ajattelun. Tämän taantumuksellisen liikkeen alkuunpanija koulussa on amerikalainen legioona, sotainen hyökkäyshaluinen järjestö. Sadattuhannet tämän amerikalaisen legioonan riveistä lähteneet reserviupseerit ruiskuttavat amerikalaisen nuorison sydämiin imperialistisen sapeliherruuden myrkkyä sillä tekosyyllä, että he Yhdysvaltain kouluissa opettavat sotilastaktiikkaa.

John W. Gunn Kansas Citystä kirjoittaa:

«Amerikalaisen legioonan suuri paraati antoi tilaisuuden osoittaa tämän uuden patriotismin valmiutta sotaan. Marssiessaan riveissä ohi riistivät legioonalaiset, joista useat olivat juovuksissa, etummaisilta katsojilta lakit pois päästä. Yksi löi erästä katsojaa nuijalla päähän, kun hän ei kyllin nopeaan temmannut hattuaan pois päästä. Tämä paraati oli mieleenpainuva näytelmä militarismin vallasta ja menettelytavoista.»

Mainitussa amerikalaisen legioonan paraatissa Kansas Cityssä esitettiin seuraava yllättävä päätöslauselma: Presidentti Hardingilta on vaadittava, että Debs ja muutkin poliittiset vangit, joista suurin osa on rauhan aatteen kannattajia ja jotka olivat kirjoittaneet tai puhuneet sotaavastan, ovat pidettävät edelleenkin vankeudessa. Eikö tätä ole sanottava järjettömän ja sokean militarismin ilmaukseksi!

Eräässä hyökkäävässä artikkelissaan sanoo Brisbane: «Jos marsalkka Foch olisi Yhdysvaltojen diktaattori, ei hänen puheensa jättäisi selvyyteen nähden mitään toivomisen varaa.» (Hän olisi tietenkin julistanut sodan Japania vastaan.) Edelleen jatketaan: «Foch käyttää joka päivä määrätyn hetken rukoukseen, sillä hän on herras katoolinen.» Tietenkin, kirkko pitää sotilasta etuoikeutettuna poikanaan!

Mainittakoon vielä seuraavan sisältöinen sähkösanoma, jota Yhdysvaltain lehdet aikoinaan levittivät kaikkialle maailmaan:

«Kansas City. — Marsalkka Foch, kenraali Diaz ja parooni Jaques olivat tänään läsnä sotilaallisessa harjoituksessa, kuultuaan ensin varhain aamulla messua piispa Thomas Lillisin yksityis kappelissa. Pyhän tilaisuuden juhlallisimmalla hetkellä painoi ranskalainen marsalkka harmaan päänsä maahan asti alas, puhuen hiljaa: Herra, en ole kelvollinen!»

Messun jälkeen kääntyi piispa Lillis marsalkan puoleen lausuen seuraavaa:

«Te olette koko maailman sankarillinen esikuva. Tuhannet ihmiset tulevat tänään kumartamaan teitä, mutta te olette siitä huolimatta varanneet itsellenne aikaa jumalan ylistämiseen. Maailmansodassa olitte te sivistyksen pelastaja, mutta ennen kaikkea te olette olleet pyhän kirkon oikea poika.»

Uskonnollisuus, joka yllättää meidät, kun on kysymyksessä tasavaltalaisen, kirkosta eronneen Ranskan valtion edustaja, ei kuitenkaan sellaisena tässä kohden ole merkillepantava seikka, vaan pikemminkin se historiassa alituisesti toistuva maallisen ja hengellisen vallan keskenäinen liitto, johon Yhdysvaltain sanomalehdistö kiinnittää erikoisesti huomiotaan ja jota se ei voi pidättäytyä tuhansilla äänillään toitottamasta ympäri maailman.

Tämä tosiasia, samoin kuin toimenpide, jonka kautta rauhan vuosipäivänä oli kutsuttu kansanjoukot koolle kuulemaan tuhansien mailien päästä presidentti Hardingin Arlingtonissa «tuntemattoman soturin» (sankarien sankari, Sergent Woodfill, joka omalla kädellään surmasi 19 saksalaista ja otti vangiksi 132) haudalla pitämää puhetta, kaikki tämä antaa meille selvän kuvan siitä, kuinka tärkeänä militarismi pitää käyttää hyväkseen jokaista tilaisuutta, joissa se voi laskea juurensa laajojen kansanjoukkojen sydämiin. Otollisimman maaperän on tämä militaristinen ajatussuunta karkeine ristiriitoineen ja traagillisine vallanilmaisuineen löytänyt Amerikan romaanisten kansojen keskuudessa.

Kansojen moraalitason aleneminen

Suuria ponnistusten aikakausia seuraa epäämättömästi reaktioni, vastavaikutus. Niinpä tapahtuu tämän luonnollisen lain mukaisesti, jonka voi sovelluttaa henkiseen ja fyysilliseen olemiseen, että viimeisen suuren sodan kiihkeää aikaa seuraa masentuminen. Maailma on kulkeutunut kyselyn ja itsetutkiskelun aikakauteen. Sodan tuimien ja intohimoisten vuosien kuluessa jokainen kansa, erittäinkin ne ainekset, jotka eivät ottaneet toimeliaasti osaa taisteluun, kehuskeli omaa ja väheksyi toisten moraalia. Vielä tänäkin päivänä, kansainvälisen sodankäynnin mutaisessa pohjavedessä, löytyy surkeita propagandan sirpaleita jotka yrittävät osottaa että saksalaiset ansaitsevat suurimman rangaistuksen minkä suinkin voi langettaa heille sen äärimmäisen rikollisuuden vuoksi joka ilmenee heidän vastustajansa laatimissa tilastotiedoissa. Mutta nämä ovat vain kaikuja niiltä päiviltä jolloin oli tarpeellista juuruttaa liittolaiskansojen mieliin, että saksalaiset ovat jumalan vitsaus. Näin on tapahtunut usein historiassa. Toisella puolella tapahtuva propaganda oli samankaltaista, kuten eräs saksalainen pappi selitti Englannin kansan olleen jo Sodoman ja Gomoran asukkaina ja toinen että he ovat kateuden ja vihan ja himon luomia. Mutta ainakin tällä kertaa on tämä molemmanpuolinen syyttäminen lakannut. Sitä on seurannut tarkastelun ja rehellisen itsetutkiskelun aikakausi. Alakuloisuus on seurannut innostusta. On sentään omituista että moraalisen tilanteen yhä lisääntyvät arvostelut eivät kohdistu yksin omaan niihin maihin, jotka ottivat suoranaisesti osaa sotaan, vaan ovat ne paljon laajempikantoisia ollen yhtä huomattavia Japanissa ja Amerikassa kuin Englannissa, Ranskassa ja Saksassa.

Yhdysvalloissa on osoitettu suurta huolestumista viimeisten muutamien vuosien ajalla lisääntyneen laittomuuden johdosta. On sanottu että Yhdysvalloissa tapahtuu poikkeuksellinen lain auktoritteetin vastustus, ja tilastotiedot osoittavat että rikokset ovat lisääntyneet viimeisten vuosien kuluessa. Rikokset kaikissa muodoissa ovat enentyneet. Samoin on kirjallisuus ja sanomalehdistö yhä enemmän ja enemmän antautunut kaikenlaisen ala-arvoisen roskan palvelukseen, josta kansa täysin siemauksin nautti, sillä aikaa kuin arvokkaampi kirjallisuus, taiteelliset ja tieteelliset kirjoitukset saavat tuskin ollenkaan sijaa.

Tämä on todellakin masentava kuva. Jos katsomme Englantia löydämme sieltä samankaltaisen valituksen moraalin alentumisen johdosta, vaikka eivät rikokset olekaan lisääntyneet niin huimaavassa määrässä kuin tässä kieltolakimaassa, Amerikassa. Mutta on olemassa samat valitukset työn haluttomuudesta huvin etsinnästä, samalla kuin avioerot, moniavioisuus, ja veneriset taudit ovat lisääntyneet. Samoin on laita Ranskassa. Eikä rikollisuus näytä vähenevän ajan kuluessa. Entisissä vihollismaissa joissa tapahtui suurempaa poliittista epäjärjestystä on nähtävänä samoja ilmiöitä. Kuri, josta saksalaiset ylpeilevät on tullut pyyhkäistyksi pois uusien tilanteitten vallitessa. Mihin tahansa silmä kääntyykin, on kuva epämiellyttävä. Porvarilliset virkailijat ja kirjailijat eivät kuitenkaan aseta tämän moralin rappeutumisen syyksi sotaa vaan huomaavat ainoastaan seuraukset ja antavat mikä mitäkin selityksiä tälle ilmiölle.

Näin huomattujen muutosten tapahduttua muutaman vuoden ajalla mailman sodan jälkeen voi hyvällä syyllä pitää tätä onnettomuutta näiden muutosten syynä. Tämä ei ollut luonnollinen ilmiö kuten on maanjäristys taikka nälänhätä joka johtuu olosuhteista joiden ylitse ei ihmiskunnalla ole valtaa. Se oli tulos ihmisen ponnistuksista. Neljännesvuosisata takaperin huomioidentekijät sellaiset kuten Lord Courtney ja Herbert Spencer osoittivat vaarat jotka mahdollisesti voivat seurata ahtaan kansallisuusaatteen kehittämisestä ja imperialismin edistyksestä. Heidän varoituksiaan ei otettu huomioon. Kansallisuuden tunto lisääntyi, ajatusta että kunkin oma kansa oli parempi kuin mikään toinen jatkuvasti kehitettiin maa-alueiden velvollisuutena, kansan palveluksella ymmärrettiin yksinomaan sotaan varustautumista. Lopuksi tuli sota ja sen mukana seurasi yleinen epäjärjestys. Paljon toivottiin sotapalveluksen kurilta. Mutta sekin on vain orjuuden eräs muoto, koetettakoon sitä pukea mihin asuun tahansa. Stephen Raham joka vapaaehtoisesti liittyi Kaartiin, huomauttaa että suuren sodan aikana melkein jokaisen maan nuoret miehet olivat militarismin orjuudessa, ja mitä katkeruutta onkaan olemassa orjaisäntiä kohtaan! Saksassa jossa tuo orjuus oli pahinta, herätti se Spartakuksen kuolleista». Ja Spartakus oli orja joka johti toisia orjia Roomaa vastaan. Henkisessä merkityksessä tapahtuu juuri niin tänäpäivänä. Vapautettuna militarismin kahleista, tapahtuu reaktoni hallintoa vastaan kaikissa sen eri muodoissa. Eläessään määrätyissä oloissa, koneellisesti pakotettuna kurinalaisuuteen ja ilman järjen kysyntää, vaihdellen pitkien joutilaiden aikojen kanssa, ei tapahtunut mitään itsehillitsemiskyvyn kehitystä. Pääsy sotapalveluksesta tarkoitti vapautta, mutta vapautta ilman kuria. Sotakurilla on vielä sekin puoli että se rajoittuu ainoastaan sotatehtäviin. Käsitettä ihmiselämän pyhyydestä, jonka sivistys on kehittänyt, ei voida ylläpitää armeijan päätehtävänä ollessa tappaa niin paljon ihmisiä kuin mahdollista niin monilla keinoilla kuin on käytettävänä. Säälin hävittää itsepuolustuksen välttämätömyys ja vihaa pidetään hyveenä. Että laajalti ulottuva moraliittomuus seuraa sellaisia olosuhteita ei voi välttää; että se ulettuu yksilöihin ja kansoihin jotka ei toimeliaasti ota osaa sotaan on myöskin varma miljoonien miesten ottaessa osaa sotaan ja kansat ollen niin riippuvaisia toisistaan kuin ne ovat nykyaikana. Ihmettelyä tulisi ilmaista, ei sen vuoksi että rappeutuminen on huomattavissa, vaan sen vuoksi että olosuhteet eivät ole pahempia kuin ne ovat, ja että miljoonat ihmiset ovat kulkeneet tulen lävitse ei kokonaan koskemattomina ehkä, mutta vanhojen ihanteitten tullessa vähemmän vahingoitettua kuin olisi voinut peljätä.

Toronton uutisia

Karjalan ilmalaivarahastoon on paikkakunnalla lahjotettu seuraavasti: Heikkinen $1.00, haastaa Unholan, Rajala $1.00, haastaa Salinin, Laakso $1.00, haastaa Nurmiahon.

—Z.

Sault Ste. Marien uutisia

Työttömäin komitean toimesta toimeenpantiin iltamat työttömäin ja rahattomain hyväksi t. k. 17 p. Tulot iltamista olivat $49.90 joilla rahoilla komitea ostaa työttömille ja rahattomille ruokatavaraa kun nämä pätsäilee niin sanotussa "junkelikängissä". Kuitenkin olisi nyt niitten työttömäin ja rahattomain ja samalla työttömäin komitean katsottava tarkasti että näistä ruokavaroista ei annettaisi ainakaan mitään sellaisille henkilöille, jotka ovat olleet Suomessa työläisiä lahtaamassa, olisi aivan rikos missään tapauksessa sellaisia henkilöitä avustaa, siksi että he ovat taistelleet valkoisen vallan maahan, niin pyytäkööt sieltä apua. Samoin on laita senlaisten henkilöitten kanssa, jotka halveksuvat järjestyneitä ty... läisiä, samoin juopot ... pistävät viinaan satoja ... päivässä ja sitten olisivat ... ta vailla, niin uskon että ... on myöskin vähemmän tärkeää ... vustaa heitä koska he itse sen ... tävät että he eivät ole toisista ty... läisistä riippuvia, ja samalla ... vat hyvin vähän arvoa työväen ... lankumoukselliselle luokkataistelu... le.

Työttömäin luku kasvaa arve... van nopeasti päivä päivältä, ... kin kaikki hiljan Suomesta tul... on poikkinaisia, joita onkin ... kakunnalle kerääntynyt sado... Ja sama on tilanne myöskin ... jotka ovat enempi aikaa ol... maassa että kenenkään rahap... ei kestä kauankaan olla työttö... nä. Terästehdas kun toppasi ... se ensinnäkin antoi lomaa suure... joukolle lisäten ennestäänkin ... lutta työttömäin armeijaa. Sitt... paperimylly vähensi työvoimaa, ... töitä ei ole toivottavissakaan. Pa... rimylly komppanian isännöitsijät ... vat myöskin tietää antaneet e... paperipuita katkastaan vaan hy... pieni määrä tänä vuonna niin ... sieltäkin päin on hyvin vähän ... voa. Ja huhut myöskin kertoo ... Soon paperimylly topataan ko... naan niin mitä niillä puullakaan ... ten tehdään.

Palkkoja lasketaan... Tukkiko... paniat jotka ovat vieneet joita... miehiä ovat lyöneet palkat ta... lista alemmaksi, maksavat aina ... dollarista ylöspäin kuukaude... että jo näkee minne sitä ollaan ... nossa. Ja eräs Hop Lumber ko... pania, tietojen mukaan toi Toro... tosta miehiä suuremman määr... vaikka työttömiä olisi ollut oma... kin kylässä vaikka millä mita... mutta tietenkin luuli saavansa T... rontosta vieläkin nöyrempiä mie... kuin täältä. Samoin on palkk... koitettu laskea ammattimiehiltä ... kuten puumiehiltä, maalareilta y... ja onpa tässäkin työnantajat onn... tuneet ja etupäässä vielä suom... laiset työnantajat, jotka kunn... tautuvat kuten heidän ohjelmaan kuuluukin.

Pientä kahakkaa lahtarin ja to... ten miesten välillä. T. k. 18 p... vä oli poliisioikeudessa käsiteltä... nä J. Conrdeinin, A. Metsän ... Matti Killisen asia, jossa kaksi ... delllämainittua tuomittiin pienee... pään sakkoon.

Matti Killinen, kotoisin Kuopi... kaupungista on mitä törkein ... kaisija, ollut sisällissodan aika... valkoisten tiedonanto-osastossa, ... temmin lähtöpäivääänsä saakka la... tarikaartissa. Itse vielä kerskui ... sanoi että hän on valmis men... mään vieläkin, koska vaan tar... taan, ollen saksalainen mielipite... tään ja vielä on hänellä suuri ... rinen puukko, jonka hän omisti ... keudessa. Kahakassa joka esint... jostain minulle käsittämättömä... syystä, sai Matti Killinen useita p... niä naarmuja päähänsä, joten lä... käri joutui neulomaan 14 tikk... lahtarin päähän. Hän kukatiesi ... vielä kaatuillessaan kolhinut pi... tään lisää. — Kahakassa eivät el... liset saaneet mitään muistomerkk... Mutta lie Killinen saanut tarpee... seen.

Uintinäytöksen antoi V.- ja U... seura "Vesa" Soon kanavalla t. ... 23 päivänä. Mutta sateinen il... pilasi koko esityksen ja myöskä... yleisö ei arvannut lähteä kanavall... peläten kovaa ukon ilmaa, kun u... kaavat ukonpilvet leijailivat y... päällä. Ainoastan noin 80 henkilö... oli saapunut katsomaan uintia.

Sotavastainen protestikokous ... detään Kominternin ja Kommuni... tipuolueen määräyksestä K. P. ... Osaston talolla elokuun 3 päivä... alkaen kello 8 i. p. Ohjelma o... arvokas ja monipuolinen, mu... muassa näytöskappale "Sotamo... siot". Sisäänpääsy vapaa. Toivo... me runsasta osanottoa. — Z.

Eri paikkakunnilta

SALMON ARM, B. C.

Karjalan ilmalaivarahast. M... W. Mäki vastaa M. J. Mäen haa... teeseen ja haastaa Alex Kroki... White Lakelta. — C. Bergström v... taa E. Kosken haasteeseen yhdel... dollarilla ja hastaa C. Kuopak... White Lakelta.

ÄSKEINEN ASELÖYTÖ ROVANIEMELLÄ

Rovaniemen äskeisen aselöydö... johdosta on kuulusteltaviksi pi... tetyt, m. m. työmiehet Adiel Ah... nen ja Antti Lantto. Tutkintoj... alaisena on myöskin Rovaniem... työväenyhdistyksen entinen ... mestari Aapo Pulkamo. Asiano... lisia vastaan tullaan nostamaan ... te hovioikeudessa valtiopetoks... valmisteluista.

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 38:-

Dollarista

Lähetyskulut:
40c lähetyksistä alle $30.00, 50c. lähetyksistä $30.00—$59.99 asti, 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan S. G. Neil, 957 Broadview Ave.

Laivapilettejä myydään. Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaus

Box 69, Sudbury, Ont.

«Riemuitkaa ateenalaiset»

Kirj. Jani Jantsi.

Hirvittävä on päivän helle. Vielä hirvittävämpi on taistelun kuume ja lieska. Aamusta asti on taisteltu — yksi kymmentä vastaan. Persialaisia makaa kasottain kentällä, kuuluu kuolevain korahtelu, vilisee veri pieninä puroina kaikkialla valuen auringon tulistamaan rantahietaan, tuhansien jalkain polkemaan Maratonin santaan.

— Eespäin Ateenan miehet! kuuluu Miltiadeen syväsointuinen ääni silloin tällöin yli melskeen ja pauhun. — Lyökää persialainen maahan, jalot Plataian uhrot! Kohta on voitto temmattu, herja työnnetty mereen!

— Mereen! Mereen vainolainen! Suohon karkulaiset! kuuluu voittoisien Hellaan hopliittien yhä kiihtyvä karjunta.

— Tulta! Soihtuja! kajahtaa erään korkeakypäräisen soturin vaatimus, pienen joukkueen tavoittaessa jo erään liikkeelle lähteneen persialaisen sota-aluksen.

Voittajain hyökkäysinto kasvaa sitä myöten, kuin kamppailu alkaa ratketa. Persialaisia lyödään maahan lyhyillä miekoilla ja sohitaan keihäillä suohon, viimeisiä tallataan mereen, painetaan pohjamutiin.

Synkeästi, katkerasti kiroillen sadattaen seuraavat persialaisten ylipäällikköt Datis ja Artaphrenes laumojensa tuhoa korkean lippulaivan kannelta. Tappion tylyyttä lisää vielä loistavan leirin näky, missä aurinko kuin ilkkuen leikkii kullattujen telttojen kupoolissa. Kaikki, kaikki on mennyttä, ateenalaisten kostettava, ankkurit nostettava ja ostettava, ankkurit nostettava ja purjehdittava Attikan ympäri hajoittamaan turvaton Ateena raunioiksi, ennenkuin asukkaat tietävät varustautua, voittoisat puolustusjoukot ehtivät palata.

Ensimäisenä kääntyy lippulaiva merelle loistavan laivaston seuratessa kiireellistä käskyä. Tuskin viimeisiä keihässateesta pelastuneita skyyttejä ehditään onkia ylös aalloista.

Helleenit palailevat alayan kylän laitaan leirilleen. Vitkaan nousee soturin jalka, painavilta, tukahduttavilta tuntuvat haarniskat ja kilvet. Säärysnauhoja ja haarniskavöitä hellitellään jo marssin kestäessä. Mutta yhtä kaikki, janosta ja uupumuksesta huolimatta on iloa ilmassa laulutkin helähtävät. Onhan loistava voitto saatu, arvaamaton ylivoima lyöty. Hellas pelastuu.

Saavutaan leirille. Joukko-osastot toisensa jälkeen asettuvat voitelemaan haavojaan ja virvoittelemaan rasitettua ruumistaan. Useat jo unta odottelevat.

Mutta Miltiadeen teltassa ei ole aikaa vielä lepoon. Voittoisa päällikkö on viipynyt viimeiseksi rannalla tarkkailemassa pakenevan laivaston kulkusuuntaa. Se ei käynyt itään, vaan länteen. Ateena on vaarassa! Sankarijoukon ponnistukset eivät ole vielä loppuneet, on riennettävä pelastamaan kotikaupunkia. Vain pieni lepo on suotava ennen liikkeelle lähtöä. Mutta sotajoukko ei rietomarsseinkaan ennätä vihollisen edelle, tapaa vesin viilettävää vihollista. Tarvitaan nopeaa airutta. Mutta mistä löydetään mies moinen? Joka ainut soturi on taistellut aamuvarhaisesta alkaen uhraten viimeisetkin voimansa. Käytettävissä olleet ratsut ovat vaahdon peittämät rajuista ryntäyksistä. Tuskin lähikylään niillä pääsisi, siihen kaatuisivat.

Tilanne on tukala, pulma vaikea. Miltiades lähettää uskotun heloottinsa, ainaisen seuralaisensa etsimään leiriltä miestä, joka voisi viestin viedä, miestä, jonka jalkojen ja keuhkojen kunto voi ylpeän Ateenan pelastaa. Orja samoaa leirin läpi etsien, vainuten.

Ylipäällikkö mittaa kiihkein askelin teltan tannerta. Biton, orja, viipyy. Vihdoin saapuu, vaa verhon ja nuori soturi astuu tuiman päällikön eteen. Korkeavartinen Miltiades katsoo miestä edessään: solakka, kaunismuotoinen, korkeaotsainen kutripää.

— Nimesi?

— Kleobis.

— Ateenasta?

— Ei, olen Hymettoon kylästä.

— Isäsi nimi?

— Kleon.

— Olit taistelussa? Miltiadeen kotkankatse kulkee soturin kiireestä kantapäähän. Haarniska, säärystimet ovat kauttaaltaan veren tahraamat, vaikka niitä on koetettu hätäisesti siistiä.

— Olin kyllä, myöntää Kleobis vakaasti, vaatimattomasti.

— Siltä näyttää. Luuletko voivasi vielä samota täältä Ateenaan asti lepäämättä, hetkeäkään viivyttelemttä?... Persialainen uhkaa Ateenaa.

Kleobis mietti tuokion. Sitten loistaa suurista silmistä halu suorittaa kunniakas tehtävä, mainetyö, joka ehkä tekee miehen maineen kuolemattomaksi.

— Tahdon koettaa.

— Etkö ole liiaksi taistossa uupunut?

— Olenhan, mutta luulisin kuitenkin vielä johonkin kykeneväni — — — Zeun avulla, Ateenan suosiolla. Sain levähtää hetken sivustalla, koska vihollinen hajosi edestämme.

— Hyvä! Palaa teltallesi, varustau ja lähde niin pian kuin voit. Tässä on viesti strateegi Isagoraalle! Se sulkee sisäänsä isänmaasi onnen tai tuhon. Vie se perille — — — henkesikin hinnalla!

Soturi poistuu. Hetken kuluttua näkevät Maratonin kylän asukkaat nuoren, pystypäisen miehen kiitävän kevyessä kitonissaan juoksujalkaa Ateenaan vievää maantietä pitkin. Kylä on aamulla ollut autio, nyt on iloinen voiton viesti houkutellut jo useita takaisin piilopaikoistaan kotikujille maamiesten odottamattomasta, onnekkaasta voitosta iloitsemaan. Miltiadeen nimi kymisee jokaisen huulilla.

Pian hälyttää Miltiades leirinsä liikkeelle. Ei ole vielä taistelun tulos taattu. On riennettävä kotikaupunkia, turvattomia puolustamaan. Kankein jäsenin, pakottavin pohkein lähdetään leiristä tekemään tuota 200 stadionin taivalta.

Sillä aikaa samoaa Kleobis Ateenaa kohti. Kaareva jalkaterä koskettaa kevyesti tien tomua kiharaisten hiusten hulmutessa vielä kuumassa tuulessa. Päivä on vasta mailleen menossa. Vaistomaisesti puristaa Kleobis kädessään olevaa pergamenttikääröä, viestiä voitosta. Hän sommittelee sanoja, miten ilosanoman ilmoittaisi saapuessaan perille: «Riemuitkaa kansalaiset! Olemme voittaneet!» Niin hän huutaa, vaikka viimeisen hengähdyksensä ilmoille. Ja näyttää Miltiadeen kirjoitusta, elleivät usko. Uskovat varmaan ilmankin — — — äänestä — — — väsyneen kasvoista. — —

— Jaksaako hän? Eiköhän. Näin pitkää matkaa hän ei tosin ole yhteen menoon koskaan taivaltanut, mutta kyllä samana päivänä pienin lepohetkin. Hoplittina, raskain asein hän on usein juossut yli puolisataa stadionia vielä väsymystä tuntematta. Nyt on varusteet poissa, jalka nousee niin keveästi. Ei kukaan häntä kykene seuraamaan. Hän on tuova varotuksen kotia ennen vihollista.

Tulee vastaan Thurioin kylä, neljännes matkaa on jo katkennut. Tie nousee kylän kummulle. Kleobis yrittää juosta ylämäenkin. Silloin hän sen ensi kerran tuntee. On kuin olisi teräaseella lievästi tuikattu tuonne kylkivanteiden väliin. Pistos pakottaa muuttamaan käynniksi loppuosan ylämaasta. Kleobis ymmärtää, että voimia on käytettävä äärimmäisen tarkasti, sillä matkaa on vielä pitkästi — — — ja sitten se aamupäiväinen taistelu. Se kysyi paljon voimia. Ihana voitto saatiin, jos hurme vuolaana valuikin. Lähes puoli tuhatta parhainta sotaveikkoa Hades korjasi, kerrottiin. Hänet säästi. Mitä varten? Tätä sanomaako saattamaan? Tuleeko hän merkitsemään mitään Ateenan pelastumiselle barbaarien käsistä? Mainitaanko hänen nimeään Miltiadeen nimen perään? — — — Kuolematon kunnia! Sen eteen hän on valmis uhraamaan henkensä — — — samoinkuin isänmaankin eteen, Ateenan eteen, Attikan puolesta.

Nuoren Kleobin mielessä risteilivät monet muistot, tunteet ja mielialat, kylän toisensa jälkeen häipyessä selän taakse. Yhä eteenpäin kulkee tie: tasankoa, laaksoa, kukkulan kuvetta ylös ja alas. Puolivali on jo sivu. Silloin tuntuu taasen pistos, tuimempi entistä, juoksija pidättää askelta, vie käden sydämelleen. Se takoo kuin tappara kylkiluita vastaan. Pistos jatkuu yhä, on hiljennettävä, huoahdettava kävellen. «Etkö sydän kestäkään loppuun saakka! Kestä! Ole urhea! Älä hellitä, ennenkuin olemme perillä! Sitten saamme levätä — — — vaikka ikuisesti. Temppeliin vievät, Jumalain jalkain juureen — — —.»

Pistos poistuu vähitellen, vauhti kiihtyy ja lähetti lentää taas, vaikka askel vähän laahaakin.

Vihdoin kohoaa Hymettoon vuori oikealla. Sen takana on Ateena: Mutta raskaalta, kovin raskaalta tuntuu Kleobiin askel. Jalka nousee ja laskee kuitenkin, vaikka hitaasti enää. Kun vain jaksaisi sydän, vaivattu voiman laade kestäisi. Kleobis lisää vauhtia äärimmäisin ponnistuksin — — — ennen barbaaria ennen vihollista on ehdittävä. Hän juoksee jo kuin puoliunessa, horroksissa. «Eteenpäin, eteenpäin!» höpisevät hänen huulensa «vaikka sydän sortuisikin. Perille on päästävä, vaatikoon työ vaikka elämän. Ah niin työläistä on viimeinen nousu!»

Kleobis hoippuu kuin haamu Hymettoon rinnettä ylöspäin pitkin oliivien ja laakeripuiden reunustamaa tietä. Kaatuu kerran, nousee vaivoin ylös, melkein ryömii ylämaan loppuun. Tuska rinnassa on tukehduttaa. Hän näkee vain hämärästi tien edessään, puut tien varrella. On näkevinään kuin oman phylen, hiemon miehet kunniakehänä ympärillään kehoittaen kestämään: «Ole uljas loppuun saakka! Se on soturin velvollisuus!»

Hän pääsee kuin pääseekin mäen perille. Silloin samenneet silmät kirkastuvat vielä viimeisen kerran. Hän näkee Ateenan tasakattojen loistavan melkein allansa. Heikentynyt ajatuskyky virkistyy vielä hetkeksi: «10 stadionia Laurionin portille enää — — —, siitä viel. — — — sogaraan — — —.» Hän ei jaksa enää lopettaa laskua, hämäryys leviää jälleen hänen sieluunsa, vain askelten tahti osoittaa, että hän on valveilla.

Kleobis todella juoksee lopun matkasta, mutta vain sen suuren ajatuksen vallassa, että loppu on lähellä. Alamaa häntä itsestään vetää kaupungin porttia kohti, joka häämöttää ja sameaan silmään. Muurit kohoavat. Kleobis tyhjentää viimeiset voimavaransa. Jossain ruumiin salakätköissä on tallella murunen voimia, jota ei ole matkalla voitu hukata. Päämaalin näky houkuttelee tämän salakätkön esille Kleobis liukuu nopeasti korkean portin läpi, suoraan sokkeloisen kadun kautta agoralle, missä kansa tungeksien odottelee viestiä Maratonista.

Syntyy hälinää, huutoja, kun pölyinen nääntynyt ja kalvas, mutta samalla omituisen kirkkauden kehystämä nuori sanansaattaja rientää kadulta torille, kohottaa kapulaan käärittyä pergamenttia ja huutaa: — Riemuitkaa ateenalaiset! — — — Olemme voittaneet!

Voiton viesti kantautuu voimakkaana, tuhatkertaisena läpi agoran, läpi kaupungin. Mutta sen saattaja vaipuu lähinnä seisovain kansalaisten jalkain juureen. Sydän on kestänyt loppuun saakka — — — ja ehtynyt. Kleobis tuntee kovia kouraisuja rinnassaan. Hän vajoaa voimatonna maahan. Sitten tuska äkkiä lientyy, mielen täyttää onnentäyteinen ajatus: työ on tehty, ennenaavistamaton voimannäyte, kuolematon kunnia tavotettu. Hän on onnellisin ihmisen maailmassa. «Kleobis! Nyt pääset Jumalan luo, kuolemattomien kera kostuttamaan polttavia, kuivia huuliasi nektarilla! Tunnetko, miten Hermes ja Mars sinua jo käsillänsä kantavat, koska olet uupunut?»

Ateenalaiset kantavat kuolevan nuorukaisen temppeliin, kostuttavat viinillä hänen huuliaan virvottaakseen tajutonta. On kuin hymyn häivä kulkisi kuolevan kelmeillä huulilla, kuin olympolainen juoma virtaisi hänen sisäänsä. Hänet otetaan Zeun valtakuntaan, Hades saa käskyn kaikota manalaansa.

— Miltiades! Kleobis! kaikuu kansalaisten huulilla, hymisee ilmassa.

Mozart

Kirj. Romain Rolland,

Olen joku aika sitten lukenut Mozartin kirjeet, jotka Henry Curzon on kääntänyt ranskaksi. Kaikissa kirjastoissa pitäisi löytyä nämä kirjeet, sillä ne eivät ole mielenkiintoisia vain taiteilijoille, vaan ovat hyödyksi kaikille lukijoille. Kun kerrankin on tutustunut näihin kirjeisiin, pysyy Mozart ystävänämme koko elämämme ajan. — Hänen rakas muotonsa kirkastuu mieleemme itsestään tuskan hetkillä ja kuinka innostaakaan meitä hänen sankarillinen naurunsa ja kuinka murheellisia olettekin, punastukaa heittäytyesänne synkkämielisyyteen, ajatellen sitä kurjuutta, jonka hän kesti niin ilomielellä. Muistelkaamme tuota kaukaista varjoa.

Ensimäinen seikka, joka hänessä pistää silmäämme on hänen ihmeellinen moraalinen terveytensä, mikä on sitäkin hämmästyttävämpää, kun muistamme, että hänen ruumiinsa oli taudin ruiduttama. Hänessä yhtyy sopusuhtaisesti melkein kaikki kyvyt, hänellä on sielu, joka kykenee kuulemaan kaiken ja hallitsemaan kaikkea. Hänellä on tyyni järki, kirkas äly menestymisen välineistä ja yleisön mausta, ymmärrys, jonka hän osaa sujuttaa, kumartelematta sitä, maailman vallottamiseen.

Tämä harmooninen, moraalinen terveys asuu perin intohimoisissa luonteissa, koska jokainen intohimo on jonkun tunteen hurjastelua. Mozartissa olivat kaikki tunteet, mutta ei ole intohimoa ulkopuolella erästä hirveätä intohimoa: ylpeyttä, hänen henkensä mahtavaa tunnetta.

Hän ei pyri teeskentelemään. Niille, jotka uskaltavat haavottaa, tätä ylpeytä, vastaa tähän erään Rousseaun aikalaisen tasavaltalaisella jalomielisyydellä. «Sydän tekee miehen jaloksi ja ellen ole tyytyväinen, ehkä sielussani asuu suuri kunnioitus sitä kohtaan, jota ei löydy noiden monien tyytyväisten sieluissa; palvelija tai herra, kuka minua herjaa, on lurjus!»

Hän ottaa vastaan rauhallisella tavalla kaikki imartelevat sanat, jotka hän kulkee sanottavan itsestään. Mutta kun hänen ylpeyttänsä on loukattu, suuttuu hän raivoisasti. Kun hänen ylpeytensä on pelissä, tai yksinkertaisesti, kun hän on kadottanut tahtonsa, tämä kunnioitettu mies ei tunnusta muuta auktoriteettia kuin oman tahtonsa.

Riistäkää häneltä tämä suuri ja täyteläinen intohimo: ylpeys, ja te tapaatte rakastettavan ja hymyilevän sielun. Elävän ja yntämittaisen herkkyyden, melkeinpä naisellisen tai paremmin lapsen hentouden, joka ilostuu pienistä alakuloisuuksista, herkästä naurusta, kevyestä ilosta, tuntehikkaan lapsen tuhansista pienistä vallattomista iloista.

Tähän yhtyy tavallisesti ehtymätön hilpeys, joka huvitteleiksi tyhjällä, joka on aina liikkeessä, laulaa hyppelee ja ivaa hurjasti naurettavia asioita ja useasti vielä niitäkin, jotka eivät ole naurettavia, hyviä ja huonoja iloja ja etenkin huonoja iloja, joskus karkeitakin, mutta ilman pahanilkisyyttä ja ilman salaisia ajatuksia sanoista, joilla ei ole mitään merkitystä. Satoja esimerkkejä on olemassa hänen kirjeissänsä tästä spontaanisesta hilpeydestä ja tästä terveen henkilön naurusta. Hänessä virtaa viljava veri täynnä terveyttä. Hänen tuntehikkuudellansa ei ole mitään hervostuneisuutta.

Hän ei tunne ehsinkään universaalista sääliä, nykyisten taiteilijain ihmiskuntaa: hän rakastaa vain isäänsä, rouvaansa ja ystäviänsä. Mutta sen tekee hän sellaisella hellyydellä ja puhuu heistä sellaisella suloisella ja elävällä tunteella, että se hellyttää sydäntä niin ihanasti aivan samoin kuin hänen musiikkinsakin. «Kun menimme kihloihin — niin sanoo hän eräässä kirjeessänsä — minä ja puolisoni, puhkesimme kyyneliin ja tämä liikutti kaikkia läsnäolleita. Kaikki hyrähtivät itkuun, kun he näkivät sydäntemme tunteet.»

Hän oli hyvä ystävä, kuten vain köyhät saattavat olla — kuten hänen useasti oli tapana sanoa. «Suurimmat ja todellisimmat ystävät ovat köyhät. Rikkaissa ei ole mitään rakkautta.»

Hänen puolisollensa osottamat kirjeet, etenkin ne, jotka hän kirjotti vuosien 1789—1791 välillä, ovat täynnä rakastettavaa hellyyttä ja lepoista hilpeyttä, joiden syinä eivät voi olla, ei sairaus, ei sydäntäliikuttava kurjuus, eikä kaikki ne huolet, joita hänellä oli elämänsä julmimman ajankohdan aikana, jolloin sanoi olevansa «immer zwischen Angst und Hoffnung» (aina tuskan ja toivon välillä). Ja hänellä ei ole, kuten saattaisi luulla miehistä ryhtiä rauhoittaakseen puolisoansa ja luulotellakseen hänelle turhia olosuhteistansa ja mikä vastustamaton tarve nauraa, ettei Mozart onnistu hallitsemaan ja että hän tahtoo olla tyydytetty keskellä tukahuttavimpiakin viheliäisyyksiä. Mutta toiselta puolen Mozartin nauru rajottuu aina niihin onnellisiin kyyneleihin, joita ovat täynnä rakastavat sielut.

Hän oli onnellinen, vaikkei kenenkään olemassaolo ollut sitä ankarampaa. Hän kävi alituisesti taistelua kurjuutta ja sairautta vastaan. Kuolema yksin saattoi tehdä niistä lopun — 35 vuotena. Mistä juontaa sentähden hänen onnellisuutensa? Ennenkaikkea hänen intelligentistä ja taikauskoisuudesta vapaasta uskostansa, uskosta, joka oli vahva ja voimakas ja melkein koskematon, puhumattakaan siitä, että epäilys olisi kalvanut sitä.

Mutta hänen suuri ilonsa oli luomisessa. Tuskaisissa ja sairaissa sieluissa oli luominen tulla eräänlaiseksi tortyyriksi, kidutukseksi pakenevan idealin uuvuttavaksi etsimiseksi. Terveissä hengissä, kuten Mozartissa on se puhdasta iloa, niin luonnollista, että se näyttää fyysilliseltä ilolta. Mozartin terveydenhoidolle on säveltäminen ja soittaminen yhtä välttämätöntä toimintaa kuin syöminen, juominen ja nukkuminen. Se on hänelle tarve, välttämättömyys, mutta onnellinen välttämättömyys, koska hän siten löytää tyydytystä lakkaamatta. On tarpeellista pitää mielessä alati tämä seikka, jos haluaa ymmärtää hänen kirjeittensä niitä kohtia, joissa kosketellaan rahakysymystä. «Olkaa vakuutettuja, että ainoa päämääräni on ansaita rahaa niin paljon kuin voin, koska terveyden jälkeen on se paras asia.» Tämä selitys saattaa tuntua törkeältä vähemmän hienoille luonteille. Mutta ei saa unohtaa, että Mozartilta puuttui rahaa elämänsä iltapäiviin saakka ja tämä muutos esti aina hänen vapaata luomistyöntänsä ja sentähden vaikutti vahingollisesti hänen terveyteensä. Ei mikään olekaan luonnollisempaa. Jos Beethoven toimi eri tavalla, johtui se siitä, että hänen idealisminsa oli luonut hänen ympärilleen toisen maailman, jossa hän saattoi elää, irreaalisen maailman (puhumattakaan niistä rikkaista suojelijoista, jotka hänelle takasivat jokapäiväisen leivän). Mutta Mozart uskoi elämään, maailman ja asioitten realiteettiin. Hän tahtoi elää ja voittaa. Ja hänen onnistuikin — joskaan ei toisessa — voittaa. Eläminen ei johtunut hänestä.

Kapitalismin jaloissa

Tosikertomus Lapista.

Kuin rautanuija, siki maailmansodan leimahdus ihmisten päihin herättäen heidät joutavista hourailuista todellisuuteen. Kokonaisia meriä virtasi kyyneleitä. Miljoonien elämä murskaantui ikuisiksi ajoiksi. Ihmiskunta muuttui raivohullujen huoneeksi — vartijoina kenraalit ja papit. — Apureina sosialidemokraatit. Suuri kuppauskirves iski yötä päivää ihmiskunnan suonta, vaikka kapitalismi pitkin vuosisatoja jo oli siitä työstä pitänyt huolen.

Aasian vapaat paimentolaiset, Amerikan indiaanit (mikäli niitä on kapitalismin murskauskoneelta säilynyt), Afrikan neekerit ja Lapin häviävä kansa, nämä kaikki vedettiin hölmistyneinä kehittyneemmän kulttuuri-ihmisen kanssa mitä kamalimpien murha-aseitten ja myrkkyjen ruuaksi. Maailman suurimman pedon, kapitalismin, suupielet hekumoivat veressä. Maapallomme kaunis pinta löyhkäsi mätänevistä ihmisruumiista "luomakunnan kruunuista." Ihmiskätten kauniit luomat sortuivat muutamissa sekunneissa raunioläjiksi, joiden yllä haaskalinnut vaakkuivat.

Eräänä suursodan alkuvuotena oli Kuolan kaupungista matkalla erään lappalais pogostan starssina kotikyläänsä kohti. Hänellä oli taskussaan määräys, jonka perustalla armeijaan tuli saapua parhaan miehuusijän ikäluokat. Hän oli itse jo vanha mies, joten hän voi huoletonna astella tuntureita, tietoisena siitä, ettei mobilisointi häntä koske. Päinvastoin häntä huvitti tässä jutussa eräs seikka. Ilja, eräs kylän lappalaisista oli hänelle hyvin vihattu. Hän oli Iljan kanssa usein ollut vastakkain milloin mistäkin syystä. Kerrankin Iljan porotokassa käydessään poroja varastamassa, sattui Ilja hänet yllättämään. Oli onni, ettei Iljan lähettämä karhukuula ollut häneen sattunut. Molemmin puolin vannottiin kostoa. Eräänä yönä hiipi vuorostaan Ilja starssinan porotokassa, suopunki toisessa ja pyssy toisessa kädessä. Voiton varmuudestaan huolimatta ampui hän huonosti ja päästi Iljan karkuun. Se häntä sapettaa vieläkin. Mutta nyt se sattuu. Hän menee ja lyö Iljan nenän eteen paperin ja ainoana pogostan lukutaitoisena lukee sen Iljalle. Hän irvisti tyytyväisenä ja koitti taskussaan olevaa paperia. Mieluisin tuntein hän jättää taakseen tunturin toisensa jälkeen. Viimein häämöittää etäällä kotikylä kahden tunturin välissä, järven rannalla.

Seuraavana päivänä saa starssinan ilmoitus kylän pois järjiltään. Kalpeana kuuntelee Iljakin määräystä. Suuri tuntematon maailma, oudot ihmiset ja tavat, ne peloittivat heitä kaikkein enin. Jospa ei osaa kuollakaan niinkuin toiset. Heille nauretaan ja pidetään pilkkana.

Aamulla kokoontuvat miehet eväsreppuineen. Kotiin jääville emännille jaetaan neuvoja ja ohjeita, lohdutetaan heitä, koittaapa moni nauraakin, mutta naurun sijaan värähtelee poskilihakset kummallisesti.

Silloin juoksee eräs akka Iljan asunnosta päin ja tuo tiedon, että Iljan tupa on tyhjä.

Mietitään minne Ilja olisi joutunut. Mutta starssina nauraa pirullisesti. Hän tietää minkä tyhmyyden Ilja on tehnyt.

"Alkakaa vaan lähteä matkalle, kyllä minä pidän Iljasta huolen, että hänkin pääsee samaan lystiin," hoputtaa starssina. Kun joukko painuu tunturin taa, kiipeävät itkevät vaimot ja lapset sen laelle, nähdäkseen viimeisen vilahduksen perheen huoltajista, isistään.

Mutta toista suuntaa asteli Ilja vaimonsa ja kahden 6 ja 8-vuotiaan lapsensa kanssa. Tuntureilta hän päätti etsiä suojaa elämälleen, kun ei sitä voinut järjestynyt yhteiskunta taata. Tuon tuostakin hän vilkaisi taakseen, sillä toisiin lappalaisiin ei ollut ollenkaan luottamista. Vaikea loi lasten laahustaa perässä ja usein pienet jalat kompastuivat kiviin ja mättäihin.

On kulunut joukon toista vuotta.

Erään järven rannalla, etäällä Lapin koskemattomassa yksinäisyydessä istuu Ilja vaimonsa ja nyt 9 vuotiaan tyttönsä kanssa. Kulunut vuosi on muuttanut heidät äärettömän laihoiksi ja repaleisiksi. Vuosi yksin erämaassa, sitä ei kestä lappalainenkaan ilman elämisvälineitä. Kylään ei ollut asiaa; siellähän kärkkyi kostonhimoinen starssina.

Ilja ja vaimo istuvat tytöstä vähän erossa ja tuijottavat järveen.

"Ilja, emme tee sitä", sanoi vaimo kauhun ilme kasvoillaan. Ilja käännähtää levottomasti. "Ehkäpä pian loppuvat nämä hirvittävät ajat", rukoilee vaimo edelleen. "Emme tee sitä Ilja — emmehän". Mutta Ilja ärähtää tuskaisesti. "Me teemme! Kuuletko — teemme!"

Kokonaisen vuoden tunturissa harhaileminen oli näännyttänyt heidät. Ensimäinen kesä oli jotenkin kulunut, mutta talvi oli sitä ankarampi. Milloin missäkin kolossa oli asuttu, milloin taas risumajoissa oli kuunneltu miten hukat ulvoo naapureina, kuunneltu Lapin hyisen myrskyn vonkua risumajan seinien raoissa. Ruuaksi oli täytynyt ottaa mitä tielle sattui. Joskus oli Ilja uskaltanut toisten lappalaisten porotokkaan, ottanut sieltä vasan ja kuljettanut sen perheelleen. Mutta siitä hän vain sai uusia vihollisia. Riekkoja saatiin kyllä talvella ansalla, mutta ne kävivät kuolettavan yksitoikkoisiksi. Ampumatarpeiden loppuminen lisäsi kurjuutta. Toukokuun tulvissa rämmeltäessä sairastui nuorin lapsi ja kuoli. Soista nouseva myrkyllinen ilma kaatoi koko perheen tautivuoteelle, ettei ollut tulen laittajaa. Lisäksi alkoivat lappalaiset heitä hätyyttää. Kuolasta tulleen määräyksen perusteella, sekä omastakin halustaan, sillä söihän Ilja heidän vasojaan kilpaa karhujen kanssa. Elämä niin ollen kävi ajan mittaan sietämättömäksi. Ruvettiin etsimään ulospääsyä tästä helvetistä. "Tästä on tehtävä loppu", sanoi Ilja istuttuaan äsken mainitun järven rannalle. Me tämän kestäisimme, mutta lapsi — hän riutuu luukasaksi aivan silmiemme edessä, emmekä voi sille mitään. Ja vielä, hänhän estää paljon meidän vapaata liikkumista. Ja seurauksena tästä on, että kuolemme kaikki, ettei jää sanan viejää." Vaimo vilkaisi kummastuneena Iljaan. Hänen äidin tunteensa aavisti jotain — jotain oikein kamalaa.

Ilja jatkoi: "Minulla on ollut mielessä eräs seikka. Olen sitä miettinyt. Nyt olen tehnyt päätöksen."

Mikä se olisi? kysyi vaimo, sydän täynnä kamalaa odotusta.

Ottaen vaimoa tiukasti kiinni kuiskasi hän hänen korvaansa: "Meidän täytyy tappaa tyttö".

Lian läpi näkyi miten vaimon kasvot leimahtivat valkeiksi kuin liina, koko ruumis värähti kuin viimeisessä hengenvedossa ja lasimaisilla silmillään hän tuijotti Iljaan. Mutta silmänräpäyksen kuluttua hän hyökkäsi hurjana Iljan päähän kiinni. Sinäkö — sinä — et —!" Mutta Ilja vetää hänet lähelle itseään ja kuiskaa: "Jos pidät suusi kiinni, pelastut samasta kohtalosta, muuten ei. Ole järkevä. Meidän on oman henkemme uhalla tehtävä se."

"Ilja, emme tee sitä. Ehkä pian loppuvat nämä hirvittävät ajat. Emme tee sitä Ilja — emmehän."

"Me teemme! Kuuletko — me teemme!" Hän vilkaisi merkitsevästi, nousten ylös: "Ole järkevä". Muutamalla askeleella on hän tytön luona. Tyttö hymyilee raukeasti ja koittaa sopertaa isälle jotain hyvin väsyneesti. Mutta Ilja tempaa tytön syliinsä, sitoo naruun ja kiven hänen kaulaansa ja juoksee hengästyneenä rantaan, jossa hän tunturin kielekkeeltä heittää pienen kääröhsä järveen.

Veden loiskauksen kanssa viiltää ilmaa terävä, läpitunkeva hätähuuto.

Hitaasti, astuu Ilja vaimonsa luo. Hänen katseensa on kokonaan muuttunut ja hän puhuu ontosti hampaittensa välistä.

"Vaikenetko?" Hetken hän odottaa vastausta. Vaimo vilkaisi hänen kasvoihinsa. Sekä kyyristyi ikäänkuin hyytyisi paikalleen.

"Vaikenen."

"Muista, että lupauksesi on annettu viimeiseen hengenvetoosi asti. Ja nyt emme enää puhu tästä asiasta."

Taas on kulunut pari kuukautta. Kuolan kaupunkiin astelee kurjan ja repaleisen näköinen lappalainen. Hän ohjaa askeleensa kohti sotilasvirastoja, pälyilee arasti ympärilleen, ja astuu sisään.

Talven uhka oli tehnyt Iljan elämän sittenkin tunturissa mahdottomaksi. Hän oli ajanut vaimonsa kotikylään, itse hän lähti laahustamaan Kuolaan, armeijaan tarjoutumaan. Nyt hän seisoi kirjavamerkkisten sotilasherrojen armoilla.

"Mikä nimi?"

"Ilja — — — —".

Herrat seilailee kirjojaan. "Jaha, jaha — —" Pirullinen hymy leikkii heidän rasvaisilla kasvoillaan. "Karkuri — — ".

Sotilas vie Iljan päävahtiin. Harmaa sinelli heitetään selkään ja lähetetään kiireesti etelään.

— — — z z

Laajaa, aukeata kenttää pitkin pyörii harmaita sinellejä eteenpäin. Toiset tekevät välillä naurettavan kuperkeikan ja jäävät makaamaan kentälle. Tuntuu ikäänkuin koko suunnaton avaruus olisi täynnä räjähdystä ja tulta. Eteenpäin pyörivät sinellit harvenevat harvenemistaan. Maan pintaan kaivautuu suuria jättiläisreikiä. Ilma on täynnä vongahtavia metallin sirpaleita, myrkkykaasuja ja lentokoneiden surinaa, rätinää, räjähdyksiä, jyskettä. Veri roiskuu ilmaan ja kastelee kentän. Käsiä, päitä, jalkoja, suolia irtoaa sinellien sisästä, joiden riekaleet värjääntyvät punaisiksi. Yhä harvenevat sinellikääröt.

Vähitellen taukoo ääni, tuli himmenee ja sammuu, ilma puhdistuu. Laaja kenttä on täynnä harmaita kasoja.

Ne ovat ihmisiä. Ne ovat työläisiä ja talonpoikia. Näitten kymmenien tuhansien joukosta löytäisimme Iljankin, joka oli lähetetty tänne sovittamaan tottelemattomuutensa herrojen mobilisointimääräystä kohtaan.

O. J—n.

Ruotsalainen seikkailija Canadassa

Joku aika sitten ilmestyi Montrealin kaupunkiin eräs venäläinen Murokov niminen kreivi, joka vapaalla esiintymisellään ja tuhlailevaisuudellaan pian oli raivannut itselleen tien Montrealin ylimpiin seurapiireihin. Hänestä tuli seurapiirin sankari ja nuoret Montrealin rahaylimystön kauniit ja vähemmän kauniit perijättäret parvessa ympäröivät häntä. Pian hän oli kihloissa rikkaimman perijättären kanssa ja hänen onnensa näytti varmalta. Mutta mikään onni ei ole pysyvää. Kuusi kuukautta oli näin onnellisesti kulunut, kunnes poliisi eräänä päivänä ilmestyi kreivin luo ja vaati selityksiä. Poliisin sekaantuminen kreivin asioihin herätti tietenkin yleistä mielenkiintoa Montrealin seurapiirissä. Morsian vaati selitystä, mitä nuuskimista poliisilla oli sulhasen luona. Tällöin selitti kreivi morsiamelleen, että hänen kimppuunsa oli kadulla hyökännyt pari bolshevikkia, jotka olivat ryövänneet häneltä 250 dollaria ja että poliisi tämän asian johdosta tahtoi puhua hänen kanssaan.

Millä mielellä morsian otti tämän selityksen vastaan, on tietämätöntä. Mutta poliisi kävi yhä tungettelevaisemmaksi ja paljasti vihdoin kreivin petkuttajaksi. Sekä nimi että paperit olivat väärennetyt, ja paperit oli hän saanut jollain selittämättömällä tavalla. Tullessaan Montrealiin oli mies esittänyt 70,000 punnan shekin ja näyttää siltä, että hänen oli onnistunut nostaa rahat shekkiä vastaan.

Kun sitten «kreivi» paljastettiin ja kun hän huomasi kaiken menetyksi, koetti hän tehdä itsemurhan appiukonsa kotona myrkkykaasun avulla. Tämä huomattiin kuitenkin, ennenkuin henki oli lähteynt. Paraillaan taistelee hän elämän ja kuoleman välillä. Lääkärit kuitenkin uskovat hänen parantuvan.

Tämä kekseliäs mies on syntynyt ja kasvanut Ruotsissa, Malmbergetissä, ja hän on erään kaivostyöläisen poika sieltä. Pari vuotta sitten oli hän matkustanut Amerikaan.

Canadan hopeatuotanto

Ottawa. — Hallituksen tilastojen mukaan Canadan hopeatuotanto nousi vuonna 1923 yli kahdentoista miljoonan dollarin. Kaikkiaan tuotettiin tässä maassa hopeaa 18,610,744 unssia, joka New Yorkin hintojen mukaan tekee 12,067,509 dollaria.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmoitushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Canadian National Express Money Ordereita Canadaan ja Yhdysvaltoihin myydään Vapauden konttorissa. Kustannukset samat kuin Post money ordereissa.

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima fountainkyniä Vapauden konttorissa.

Suomen rahaa ostetaan Vapauden konttorissa.

Suomalainen suutariliike Durham St. 24, Sudbury, Ont. Box 778.
E. Hillman.

Scandinavian Health Home, Copper Cliffin tien varrella, ent. Proctorin haussi.

Parannetaan reumaattiset ja kaikki ilmenevät taudit. Erikoisala vatsa- ja sydänhieronta.

Huom.! 10 vuoden kokemus. Phone 1031. — Box 1111. Sudbury, Ont., Canada.
Mrs. Ida Ylönen.

Jos kellonne tarvitsee korjaamista, niin tuokaa tai lähetäkää vakuutetussa kirjeessä meille. Takaamme että korjaamme ensiluokkaisesti. — David Bros., Sudbury, Ont.

H. Kauhanen: Ensiluokan räätäli. Tekee uusia pukuja ja korjaa vanhoja. Box 524, Sudbury, Ont., Katuosote Lisgar St.

FORT WILLIAM, ONT.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisin koti- sekä ulkolähetysliike kaksoiskaupungeissa. **Home Bakery Co.** 740 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin 1338.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort Williamin, Ont.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

PORT ARTHUR, ONT.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. **I. S. Salo,** 17 Johnson ave. Port Arthur.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjanne. Hinnat ovat oikeat.

Hierontaa, höyry- ja alkoholikylpyjä sekä kaikenlaista hoitoa ja neuvoa saijrauden sattuessa antaa hieroja **Armas Lindberg.** Pitkäaikainen kokemus. 305 Albert St., Room 10, Soo, Ont.

TORONTO, ONT.

Suomalainen Ruokala odottaa ruokavieraita. Mrs. Holm, 41 Widmer St., Toronto, Ont.

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee N:ro 66, 5 Ave. — J. Rintanen, Timmins.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Shub Bros. Phone 258, 74—4th Ave. Heiniä, jauhoja ja karjanrehuja. Hinnat oikeat. Wm. Oja palvelee suomalaisia. — Timmins, Ont.

E. Junellin ja Akan makeismyymälä on 65—4th Ave, Timmins.

Hieroja Ida Heikkinen 68—4th Ave. Timmins, Ont.

KIRKLAND LAKE, ONT.

Rob Lindforssin sauna avoinna joka lauantai kello 1:destä 12:sta yöllä.

LABERGE LUMBER COMPANY
Täydellinen varasto rakennustarpeita.

ERICK PIIRAISEN
Parturiliike—Tupakkakauppa ja Palloruuma sijaitsevat
57 Lang St, Cobalt, Ont., Can

Sudburysta

Vapauden johtokunnan kokous, jota ei voitu viime torstai-iltana pitää sentähden että jäsenet eivät saapuneet, pidetään nyt torstaina t. k. 31 päivän iltana. Muistakaa että kokouksessa on esillä erikoisen tärkeitä asioita, mm. puolivuosi tilin päätös.

Kuorma-auton ajuri Arthur Dubois esiintyi viime lauantai-aamuna poliisioikeudessa syytettynä siitä ettei hän ollut antanut nimeään eikä osotettaan viranomaisille kun hänen autonsa töyttäsi kumoon ja vaikeasti loukkasi Ronald Barnettia t. k. 11 p. postitoimiston edessä. Dubois tunnusti syyllisyytensä ja tuomittiin hän maksamaan 25 dollaria sakkoa ja kulut tai 30 päivää vankeutta. Hän maksoi sakon.

Autovarkaudet päiväjärjestyksessä. Kaupungin poliisit etsivät Leon Robertsin omistamaa Ford-autoa sekä erästä Algoma Eastern rautatien työläistä. Auto vietiin tieltä viime keskiviikkona läheltä A. E. R. veturitallia.

Tämän kesän aikana on tapahtunut useita autovarkauksia, mutta tämä on ainoa tapaus, kun varastetun auton löytäminen on osottautunut vaikeaksi.

G. A. Footin Dodge-auto varastettiin viime tiistai-iltana, vaan löysi hän sen jo keskiviikkona eräältä takakadulta. Sen seudun asukkaat kertovat, että auto oli jätety takakadulle jo kello yhden aikaan yöllä eikä sitä oltu mitenkään vahingoitettu.

Vararikkotilassa olevan British North America nikkeli-yhtiön työläisille alettiin maksamaan palkkoja viime torstaina. Vararikkopesän vastaanottajat olivat antaneet pankeille tähän tarkoitukseen tarvittavan summan rahaa. Kaikilla työläisillä oli useita päiviä sisällä, joten heille maksettava summa oli huomattavan suuri. Miesten makso-osotukset oli allekirjoittanut National Trust Company.

Joitakin työläisiä, joilla on vararikkoon menneen yhtiön vanhempia makso-osotuksia eivät ole saaneet niistä rahaa ja täytynee heidän odottaa lopullista pesänselvitystä. — Tämäkin tapaus on työläisille hyvänä varotuksena siitä, että ei ole edullista pitää hallussaan suurienkaan yhtiöitten masuosotuksia pitempää aikaa kuin mitä on ehdottomasti välttämätöntä.

Ontarion ylioikeus on määrännyt "National Trust Companyn" vararikkopesänhoitajaksi ja kaikki "British America Nickel Corporation" omaisuus on nyt "Trust Companyn" hallussa, joka huolehtii velkojain etua. — X.

Seuraaville henkilöille on kirjeitä Vapauden konttorissa: Elias Nelin — Vihtor Aalto — Alina Munni — Jalmar Kallalus — J. W. Retari — Viljo Orell — Jalmari Pietilä —Vilho Vuorela — Niki Porri — Johan Lepistö — Eero Rantanen — John Puusepo — Henry Kangas — Iida Aalto — Matt Huhtala — Hermanni Virtanen — Hilda Levola —Lempi Johnson — Arttu Määttä — Einar Malin — Ville Laukkanen — Oscar Vickström — Heikki Saari— Edward Jaartinen — Taimi Kujanpää — K. Y. Lehtonen — Onni Häggfelt — Kalle Kalanen — Johannes Lepistö — Fanny Muto — Emeli Isokanni — Sanfret Finnilä — Vihtori Leppänen — Isakki Matela — Alex Koskela — Sulo Johnson — Oiva Koivu — Juho Ahopelto — Onni Häkkinen — Maiju Lehtinen — Oskari Hautala — Eino Kainu — Mr. Mannosta — Leino Annala — Agda Nurmi — Hannes Saituri — Oskar Vuori — Väinö Suomi — Frans Wahlsten — William E. Tuomi — Herman Penttinen — Toivo Pajala — Emilia Perg — Eino Harhio — Lauri Panttila— Urho Seemi Koskipää — Matti Malila — Eero Sytelä — Konsta Pulkkinen — Toivo Geelun — H. Heinonen — Lauri Kalström — Vihtori Leppänen — Oskar Mäki — Robert Tapaninen — E. M. Foley— Einari Mäki — Einar Puustinen — D. Kondola — Einar Malin — Väinö Rautanen — Arvo Ahonen — A. Salonen — Hilja Kaikka — Viljam Saari — Simo Hytti — Yrjö Järvi — Kirsti Tenhunen — Salmon Mäki — N. Pitkänen — Alex Salo — M. Albert — Nestor Petham — John Vidbom — Alex Viertola — John Jackson — Henry Partanen — Linnea Suoranta — Erick Forsman — J. Lievonen — Nestor Anderson — Erkki Hamala — John Aalto — N. Ahola — Lauri Mäki.

BEAVER LAKE, ONT.

Sattui tässä vähä sataa rojuuttamaan että maamieskin ennättää heinäkiireitten lomassa vähä kirjallisiinkin tehtäviin.

Meillä on nyt käynnissä osastomme omaisuuden laillistuttamishomma. On aikomus perustaa — ja on jo perustettu — Lorne Farmarien yhdistys, joka mainittu yhdistys tullaan laillistuttamaan kompnanialain nojalla ja siten saadaan osastomme omaisuus lailliselle pohjalle joka onkin välttämätöntä, sillä eihän sitä tiedä, mitä lähitulevaisuus tuo mukanaan.

Autoilijat ottakaa huomioonne että osastomme päätti panna toimeen sannanajotalkoot. Santaa ajetaan haalilta Nairoon päin menevälle tielle, nyt aluksi vain pahimpain mäkien rinteeseen, sentähden, jos taas syysjuhlain aikana sattusi taivaan isä vetiselle tuulelle, niin siitä huolimatta autoilijat pääsevät rennosti kulkemaan. Ja samalla suuri yleisö ei menetä juhlatunnelmaa kun ei sen tarvitse tiellä tullessaan kiroilla.

Ihminen, ole kuka hyvänsä, kuule mitä sanon. Jos sinun tarvitsee tavata tuttavaasi tai miestäsi, helluasi, uutta tai vanhaa, isääsi, äitiäsi tai veljeäsi eli siskoasi, appeasi tai anoppia, velkamiestäsi tai jos haluat joltakin kympin vipata eli jos haluat tehdä uusia tuttavuuksia tai antaaeron entiselle, niin että jos tavattavasi henkilö on ihmisten kirjoissa eikä vielä suorasääristen joukossa, niin sanon sinulle, että hänet tapaat Beaver Laken syysjuhlilla elok. 2 ja 3 päivä.

Siellä sitte viilikupin ääressä voi punastumatta kuiskata tai karjua ystävälleen kuinka vain asianluonne vaatii. Siitä viilistä kyllä kiellettiin puhumasta, se piti olla yllätys juhlavieraille, mutta kun minussa nyt kerran on sellainen vika, että en voi salaisuuksia säilyttää, niin pirujakos tarvitsee niistä minulle mainita! Oma syynne.

Nyt vielä kun mainitsen että "Jehun" pojat ovat sanoneet että kastuu se vieraankin paita jos meinaavat kiertopalkinnon mennessään viedä niin siinä se onkin mitä minä kehtaan enää sanoa.

Kirjeenvaihtaja.

Syysjuhlat

Beaver Lakella

LAUANTAINA JA SUNNUNTAINA
Elokuun 2 ja 3 päivänä

Juhlat alkavat lauantai-iltana kello 9
jolloin esitetään 3-näytöksinen Suomen oloja kuvaava kappale

Kuningasta odotellessa

Sunnuntaina alkaa juhlat kello 10 aamulla

Urheilukilpailut alkavat kello 11 aamupäivällä.

Ohjelmasta mainittakoon puhe, juhlaruno, kertomuksia, lauluja y. m. — Illalla esitetään 4-näytöksinen venäläinen ja venäläisiä oloja kuvaava näytelmä

Kunniavelka

Sivistyksesi ei ole täydellinen ennen kun olet nähnyt tämän näytelmä.

SISÄÄNPÄÄSY Lauantai-iltana 35c. — Sunnuntai-litana 50c.
Hyvä ravintola ja riittävä. — Hyvä soitto.
JUHLATOIMIKUNTA.

Ruotsin sahoja

Meille on juuri saapunut lähetys Sandvickin Fish & Hook tekoa olevia Ruotsin sahoja. Ja huolimatta siitä että hinta on noussut me olemme päättäneet pitää ulosmyynti hinnat entisellään. Turhaa lienee sanoa mitään näiden sahojen arvokkuudesta sillä sehän on yleensä tunnettu.

No. 129 1 t., leveät hampaat **$1.25**
No. 132 1½ t., leveät hampaat **$1.50**
No. 970 1 t., tavalliset hampaat **$1.25**
Ruotsin fiiloja .... **45c kpl. tai $4.50 tus.**
Yksiteräisiä kirveitä .... **$1.60 kpl.**

Meillä on kaikkia metsämiesten tarpeita, kuten sahoja, kämppätarpeita ym.

COCHRANE HARDWARE, LIMITED
SUDBURYN SUURIN RAUTAKAUPPA.
SUDBURY **ONTARIO**
W. Kallio, suomalainen myyjä.

SUOMESTA

TULIPALO JÄNISSALOSSA

Äskettäin huomattiin tulen olevan irti Vehmersalon pitäjän Jänissalossa Kuopion Tiilitehdas Oy:n tiilitehtaassa, ollen jo kaksikerroksisen tehdasrakennuksen vesikatto ilmiliekissä. Paikalle hälyytettiin heti tehtaan vihellyspillillä sammutusväkeä. Tarmokkaan pelastustyön avulla saatiinkin ennen pitkää tulen valta rajoitetuksi, joten tulen tuholta säilyivät tehtaan koneet ja konehuone. Tuli ehti kuitenkin jo tuhota melkein puolet tehdasrakennuksesta sekä 130,000 kappaletta puolivalmiita tiilejä.

Palon johdosta pidettiin paikalla heti poliisitutkinto ja saatiin siinä selville, että tuli oli päässyt irti tehtaan lämmityshuoneesta.

Tehdas ja irtaimisto olivat osaksi vakuutetut palovakuutusosakeyhtiö Pohjolassa. Palon aiheuttamia vahinkoja ei vielä tarkemmin tunneta, mutta nousevat ne huomattavaan suummaan.

PUNATAUTIA LIIKKEELLÄ ITÄ-SUOMESSA

Viime kesänä raivosi punatauti lehmissä Karjalassa, varsinkin useissa pohjois-Karjalan pitäjissä. Sama vitsaus näyttää seuraavan kulumassa olevana kesänä. Niinpä on jo useita lehmiä kuollut punatautiin Kaavin ja Kuusjärven pitäjissä, tuottaen vähävaraisille suurta vahinkoa ja varsinkin kun lehmät ovat yleensä kesälypsyisiä.

Mistä karjan punatauti johtunee, sitä aprikoidaan. Kun karja pidetään poikkeuksetta ulkona yötkin läpeensä siitä asti, kun ne keväällä aikaseen lasketaan laitumelle, niin on hyvin luultavaa, että varsinkin juuri tällaisina kylminä ja sateisina kevätkesinä kuin viime ja kuluva kesäkin ovat olleet, elukat kylmettyvät ja tulevat sairaiksi. Sitä kuitenkin vähimmin ajattelevat sikäläiset karjanomistajat, sillä karjaa ei ole milloinkaan pidetty kesällä öitä suojissa, vaikeata olisi muita tapoja omata.

JUNAONNETTOMUUS IMATRAN ASEMALLA

Imatran asemalla tapahtui tuhoisa junaonnettomuus. Kun matkustajajuna, joka lähtee Vuoksenniskalta Viipuriin klo 8 aamulla, saapui Imatran asemalle, ajoi se melkein täydellä vauhdilla veturitallille käännetylle vaihteelle syöksyen sellaisella voimalla veturitallin seinään, että se meni siitä läpi ja vielä jonkun matkaa eteenpäin, vaikkei kiskojakaan enää ollut. Veturi vahingoittui pahasti. Lisäksi vahingoittui kolme matkustajavaunua, joista kaksi oli boggievaunuja ja yksi lyhyt vaunu. Veturitallin tiiliseinä tuhoutui kokonaan. Ihmisiä ei onnettomuudessa loukkaantunut. Veturin kuljettajan ja lämmittäjän onnistui hypätä junasta pois ajoissa ja matkustajatkin pääsivät pelkällä säikähdyksellä. Onnettomuus aiheutui todennäköisesti siitä, että junan ilmajarrut eivät toimineet, niin ettei junaa saatu pysähtymään. Kun matka asemalta tallille oli lyhyt ja vaihteen luona tekee vielä mutkan, ei kuljettaja ehtinyt antaa vaihdemiehelle merkkiä vaihteen kääntämisestä päätielle, jonka kautta onnettomuus olisi voitu välttää.

VERITYÖ KARVIALLA

Karjalainen Teppo Timonpoika Torvinen Uhtuan Jyvälahdelta ampui työmies Viktor Arthur Rinnettä. Torvinen oli mennyt kalastamaan Merikarvian Ylikylän Korven asunnon lähellä Karvian joelle ja oli Rinne tullut sinne, uhkaillen upottaa "ryssän" jokeen. Torvinen pääsi kuitenkin pakenemaan, mutta hetken kuluttua tavoitti Rinne hänet uudelleen, hyökäten hänen kimppuunsa, alkaen raahata häntä jokea kohti. Tässä tilanteessa veti Torvinen aseensa ja ampui Rinnettä, jotta kuula meni läpi vatsan, katkaisten jonkun valtimon. Rinteen tila on miltei toivoton.

TIMMINSIN
Kulutusosuusruokala
tarjoaa ruokaa päivittäin ja aterioittain.
Suositellaan
TIMMINSIIN POIKATALO
53 Palsam St. Box 520.
Timmins Ontario

Näytelmäseuran johtajan toimi

C. K. P. S.: J. Sudburyn osaston näyttämöllä julistetaan täten haettavaksi. Toimeen voidaan yhdistää taloudenhoitajan tehtävät, jossa tapauksessa toimen hoitaja saa huoneen osaston talossa asuttavakseen. Laulu- ja musiikkimiehillä etusija.

Osasto pidättää itselleen oikeuden jättää valinnan toimittamatta ellei kelvollisia hakijoita ilmaannu.

Hakemukset, varustettuna todistuksilla, suosituksilla ja palkkavaatimuksella, ovat lähetettävät elokuun 30 p. mennessä osoitettuna osaston johtokunnalle, Box 26, Sudbury, Ont.

JOHTOKUNTA.

Halutaan tietää

Kaarlo Karttunen, oleppas hyvä ja anna osotteesi tahi jos ei hän itse tätä huomaisi, niin pyydän jonkun toisen minulle sen hyväntahtoisesti lähettämään. Osote **Uno Ilvonen,** Box 25 Old County Road, Rockland,Maine, U. S. A.

Missä on Jaakko Vähämäki Ilmajoelta oleskellut? Jos joku hänestä jotain tietää olisi hyvä ja ilmoittaisi hänestä osoitteella

S. Sundgren,
Box 1908, Sudbury, Ont., Can.

Missä olet poikani Antti Kauhanen, kun et ole kirjoittanut kotiisi vuosikausiin? Kirjoita heti vanhemmillesi, jos olet vielä elossa. **Mikko Kauhanen,** Leppävirta, Leppämäki, Finland.

Suomalainen Ruokatavarakauppa
International Grocery
Suosittelee kaikenlaista ruokatavaraa ehdottomasti päivän alhaisimmilla hinnoilla. Me takaamme teille rehellisen kohtelun. — Siis jos olette väsyneet korkeisiin hintoihin ja haluatte tutustua liikkeeseemme, niin lähettäkää tilauksenne meille.
Huom.! — Linjatilauksia välitetään. Kirjoittakaa osoitteella:
INTERNATIONAL GROCERY
292 Bay St. Port Arthur, Ont.

John Palon
Miesten ja poikasten kenkä- ja vaatekauppa, jossa tullaan tarjoamaan hyvä tavara halvalla hinnalla, tavara ensiluokkaista. Käykää vertailemassa hintoja.
JOHN PALO
290 Bay St. Port Arthur, Ont.

ASIANAJOTOIMISTO
Valmistamme huolellisesti kauppakirjoja, valtakirjoja sekä muita asiakirjoja, sekä huolehdimme lakiasioista.
Hankimme lainoja tämän piirin kiinteimistöä vastaan sekä toimitamme pieniä irtaimistolainoja.
Hankimme passeja Yhdysvaltoihin sekä muualle matkustamista varten.
Valmistamme Canadan kansalaispaperihakemuksia.
Kirjotamme palovakuutuksia sekä henkivakuutuksia.
J. JARVIS **J. G. WAGNER.**
Konttori Bank of Commerce rakennuksessa.
Bax 1181 **Puhelin 1723** **Sudbury, Ontario.**

GRANT & HISCOCK.
Putkityö ja Lämmityslaitos Urakoitsijat
Ennenkuin te annatte lämmityslaitos tai putkien asetus urakkanne, käykää puhuttelemassa meitä. Me voimme sentähden, että teemme itse työn, säästää teille rahaa ja samalla kun olemme ammattimiehiä, teemme hyvän työn. Kaikki meidän työmme tehdään takauksella. Käykää katsomassa meidän varastossamme olevia hienoja plummaus tarpeita, näyteruumassamme Grand Opera Housen kellarissa, Sudburyssa.

DOWNEY & DUCHARME
Hautaantoimittaja, huonekalujen päällystäjä ja kuvaraamien laittaja
Phone 392 tai 1226.
McCOOL BLOCK **SUDBURY, ONT.**

RUOKAA SAATAVANA
aterioittain ja viikottain.
Auki klo 6:sta a.p. — klo 2:teen yöllä.
NEW WASHINGTON CAFE
Elm St., Sudbury, Ont.

Tri H. KOLJONEN
Phone konttoriin 1588
Phone kotiin 1765
Kirjottakaa osotteella: Box 1192, Sudbury, Ont.
Pitkämatkaisille aina tilaa sairashuoneessa leikkauksia varten.

Shankman Brothers
Liha- ja ruokatavarakauppa
Heiniä, kauroja ja jauhoja.
Suositellaan suomalaiselle väestölle
— Phone 117 —
P. O. Box 549 Timmins, Ont.

New Baking Co.
Box 1306, Timmins — Ont. —
valmistaa korppuja, kuivaa leipää, y. m. leipurin alalle kuuluvia tuotteita.
Tilauksia lähetetään myöskin ulos. Palvelus täsmällinen ja nopea.

«Suomi» lapamato lääke
Jos teitä vaivaa huono ruuansulatus, kipu rinan alla, unettomuus, epätasaisesta vatsasta, veren nousu päähän sekä siitä johtuva päänkipu, joinakin päivinä erinomainen ruokahalu toisina ei ollenkaan, kouristuksia ja väsymystä jälkeen syönnin, närästäminen sekä siitä johtuva kuuman veden nousu suuhun ja kurkkuun, niin ovat ne lapamadon oireita.
Meidän lapamato lääkkeemme on valmistettu eteväksi tunnetun Helsinkilaisen Sairashuoneen lääkärin resehtin jälkeen, sekä varmasti tuottaa tarkoitukseensa vastaavia tuloksia.
Hinta 5 dollaria 40 senttiä. Postivapaasti.
KALEVA APTEEKKI.
K. G. K. NYMAN
168 So. Algoma St., Port Arthur, Ontario.

F. A. RICARD
Tukku- ja Vähittäiskauppa.
RAUTATAVARAKAUPPA
Elm St., Sudbury, Ont.

SELKÄRANGANASETTAJA
Dr. Jas Newburn
Kiropraktori-spesialisti
— Phone 1331 —
104 Stafford Blk, Sudbury, Ont.

DR. F. C. FRASER
HAMMASLÄÄKÄRI
Johnson Block
(Cochranen rautakauppaa vastapäätä)
Phone 157.

Canadian Baggage Transfer
Johtava kuorma-ajo komppania
Phone 259 34 Lorne Street
SUDBURY, ONT.
Auto Troki ja pitkänmatkan muuttoajoa. — Huonekalu varastohuone ja puunmyynti paikka.
Auki yöllä ja päivällä

Dr. L. A. JOHNSON
SUOMALAINEN
Hammaslääkäri
Torontossa.
1925 Queen St. East Kippendavie Ave. kulmassa.
Sisäänkäytävä 110 Kippendavie.
Puhelin Gladstone 5918.

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri Wood
Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päälystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139.
Sudbury — Ontario

A. FOURNIER,
LIMITED
HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI
VAKUUTUKSIA
BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.
Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.